

Zbirni podatci

Autor: Jelena Čuveljak

Datum objave: 23.01.2020

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Stečajni upravitelj tijekom stečajnog postupka ima višestruku funkciju. Već u postupku koji prethodi otvaranju stečajnog postupka sud može imenovati privremenog stečajnog upravitelja kao jednu od mjera osiguranja. Nakon otvaranja stečajnog postupka on je zastupnik dužnika po zakonu i jedno od tijela stečajnog postupka koje operativno provodi stečajni postupak pod nadzorom suda i uz suradnju s njim. Budući da je izmjena Stečajnog zakona utjecala i na pravila o imenovanju i razrješenju stečajnih upravitelja, autorica u okviru ove teme obrađuje pravila o odgovornosti i radu stečajnog upravitelja s naglaskom na slučajeve razrješenja stečajnog upravitelja u okviru pravila koja se primjenjuju od 1. rujna 2015., uz upozorenje da Ministarstvo pravosuđa nije sukladno zakonskoj obvezi objavilo liste razriješenih stečajnih upravitelja uz naznaku razloga razrješenja i izrečenih kazni.

1. UVODNE NAPOMENE

Stečajni upravitelj tijelo je stečajnog postupka koje pod nadzorom stečajnog suda i vjerovnika obavlja poslove tijela stečajnog dužnika, prikuplja i unovčava imovinu stečajnog dužnika te provodi namirenje vjerovnika.² Stoga je stečajni upravitelj ujedno i zakonski zastupnik dužnika te je u odnosu na stečajnu masu obvezan voditi trgovačko-pravne i porezno-pravne knjige i polagati račune.

U tijeku stečajnog postupka obveze su stečajnog upravitelja brojne, a o njemu i kvaliteti njegova rada ovisi i tijekom stečajnog postupka. Naime, on je najbolje upoznat s radom stečajnog dužnika i od njegovih se preporuka i prijedloga vjerovnicima rijetko odstupa, pogotovo zato što sami vjerovnici rijetko raspoložu kvalitetnim informacijama o gospodarskom stanju i položaju dužnika. Stoga vjerovnici svoje odluke u pravilu³ donose na temelju izvješća stečajnih upravitelja.

Upravo je zbog svih tih obveza rad stečajnih upravitelja iznimno važan, ali i izložen pred vjerovnicima i radnicima stečajnih dužnika. Zbog toga su često mijenjane odredbe Stečajnog zakona⁴ (dalje u tekstu: SZ) koje uređuju uvjete imenovanja stečajnih upravitelja kao i njihova prava i obveze. Posebnost stečajnih upravitelja očituje se u tome što istodobno moraju biti sposobni i uspješni u poslovnom smislu, moraju dobro poznavati odredbe Stečajnog zakona i drugih propisa koji su vezani uz gospodarsko poslovanje te bi trebali imati dobre komunikacijske i diplomatske sposobnosti i vještine.⁵

2. TKO MOŽE BITI STEČAJNI UPRAVITELJ

Budući da o znanju i sposobnosti stečajnih upravitelja ovisi i kvaliteta stečajnih postupaka, odredbe o uvjetima imenovanja stečajnih upravitelja mijenjale su se s gotovo svakom izmjenom i dopunom SZ-a. Navedene učestale izmjene uvjeta za obavljanje stečajnoupaviteljske službe, iako za cilj imaju poboljšanje kvalitete rada stečajnih upravitelja, mogu dovesti i do brojnih problema kad je riječ o stalnosti i stručnosti u obavljanju poslova stečajnih upravitelja.

Za stečajnog upravitelja može biti imenovana osoba upisana na listu stečajnih upravitelja za područje nadležnog suda,⁶ a sastavljanje i vođenje lista A i B stečajnih upravitelja u nadležnosti je Ministarstva pravosuđa.

Te su liste objavljene na e-oglasnoj ploči, a Ministarstvo pravosuđa dužno je voditi i na mrežnoj stranici *e-oglasna ploča sudova* objaviti popis stečajnih upravitelja s naznakom predstečajnih i stečajnih postupaka u kojima su imenovani kao povjerenici, privremeni stečajni upravitelji i stečajni upravitelji; način njihova izbora; naznaku dužnika i suca koji vodi

postupak; naznaku razrješenja i razloga razrješenja te izrečenih novčanih kazni. Zbog toga je sud Ministarstvu dužan dostaviti pravomoćna rješenja o razrješenju i izrečenim novčanim kaznama stečajnim upraviteljima.

Na listu A stečajnih upravitelja može biti upisana fizička osoba koja ima poslovnu sposobnost, završen diplomski sveučilišni studij, odnosno završeno visoko obrazovanje s najmanje 300 ECTS bodova, položen stručni ispit za stečajnoga upravitelja, koja je nakon položenog stručnog ispita obavljala stručnu obuku u trajanju od jedne godine i dostojna je obavljanja poslova stečajnoga upravitelja. Smatrat će se da nije dostojna osoba protiv koje je pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti; osoba koja je osuđena za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti; osoba koja je brisana s liste stečajnih upravitelja zbog nepostupanja po rješenju o vraćanju onoga što je primila nakon razrješenja, dok ne prođu tri godine od dana brisanja; osoba koja je razriješena dužnosti stečajnoga upravitelja zbog neurednog obavljanja dužnosti u više od dva stečajna postupka tijekom tri godine, dok ne prođu tri godine od dana brisanja i ponovno ne položi ispit za stečajnoga upravitelja te osoba koja je nesposobna za plaćanje. Na listu B stečajnih upravitelja može biti upisana fizička osoba koja ispunjava sve pretpostavke za listu A, osim što, nakon položenog stručnog ispita, ne obavlja stručnu obuku u trajanju od jedne godine. Nakon stručne obuke osobe polažu završni ispit pred ispitnim povjerenstvom.

Uza sve to, Pravilnik za upis na listu stečajnih upravitelja⁷ kao dokaz dostojnosti traži dostavljanje uvjerenja, ne starijeg od osam dana, da se protiv kandidata ne vodi kazneni postupak za kazneno djelo koje se pokreće po službenoj dužnosti te potpisanu i kod javnog bilježnika ovjerenu izjavu kandidata koji pod kaznenom i materijalnom odgovornošću izjavljuje da nije prezadužen. No Ministarstvo pravosuđa bi po službenoj dužnosti moralo provjeravati je li osoba osuđena za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti, je li brisana s liste stečajnih upravitelja na temelju rješenja o razrješenju zbog nepostupanja po nalogu suda za povrat onog što je tijekom postupka primila, dok ne prođu tri godine od dana brisanja, te je li razriješena dužnosti stečajnog upravitelja zbog neurednog obavljanja dužnosti u više od dva stečajna postupka u tijeku tri godine, dok ne prođu tri godine od dana brisanja i ponovno ne položi ispit za stečajnoga upravitelja.

Pored toga, uvedeno je i pravilo da su se stečajni upravitelji dužni stručno usavršavati nakon položenog stručnog ispita, i to tako da su dužni sudjelovati u najmanje dvije stručne radionice godišnje u ukupnom trajanju od najmanje 15 sati. Navedene radionice organizira Ministarstvo pravosuđa, a stečajni upravitelji sami podmiruju troškove prisustvovanja na njima.

2.1. imenovanje stečajnih upravitelja

Izbor stečajnog upravitelja u stečajnom postupku obavlja se metodom slučajnog odabira s liste A stečajnih upravitelja za područje nadležnoga suda kroz sustav e-Spisa, a sukladno Pravilniku o pretpostavkama i načinu izbora stečajnog upravitelja metodom slučajnog odabira⁸. Otvori li stečajni postupak, sudac će u tom rješenju imenovati stečajnog upravitelja metodom slučajnog odabira ili, ako odabrani stečajni upravitelj ne raspolaže potrebnom stručnošću ili poslovnim iskustvom potrebnim za vođenje stečajnog postupka, izborom suda. U tom slučaju obrazloženje odluke o imenovanju mora sadržavati podatke o načinu izbora i razloge zbog kojih je druga osoba određena za stečajnog upravitelja.

Iznimno, ako je u predstečajnom postupku koji je prethodio stečajnom postupku imenovan povjerenik ili je u stečajnom postupku imenovan privremeni stečajni upravitelj, sud će povjerenika, odnosno privremenog stečajnog upravitelja, imenovati stečajnim upraviteljem.

Odluka o imenovanju stečajnog upravitelja može se pobijati žalbom protiv rješenja o otvaranju stečajnoga postupka, a ako se žalbom protiv rješenja o otvaranju stečajnoga postupka pobija odluka o imenovanju stečajnoga upravitelja, prvostupanjski sud može u povodu žalbe donijeti odluku o imenovanju novog stečajnog upravitelja u roku od tri dana. U tom je slučaju protiv rješenja suda o imenovanju novoga stečajnog upravitelja dopuštena žalba.

Dakle žalba protiv rješenja o imenovanju stečajnog upravitelja nije samostalni pravni lijek pa jedino osobe koje imaju pravo podnijeti žalbu protiv rješenja o otvaranju stečajnog postupka mogu podnijeti i žalbu protiv rješenja o imenovanju stečajnog upravitelja. Sudac može remonstrativno riješiti žalbu protiv odluke o imenovanju stečajnog upravitelja tako da

izmijeni odluku o imenovanju stečajnog upravitelja i imenuje novog stečajnog upravitelja. U tom slučaju moguće je podnošenje samostalne žalbe protiv rješenja suda o imenovanju novog stečajnog upravitelja te je ovakva žalba devolutivni pravni lijek jer o njoj odlučuje drugostupanjski sud.

Iz sudske prakse:

1. Nije osnovan niti žalbeni navod glede izbora stečajne upraviteljice, već je sud pravilnom primjenom odredbe čl. 85. st. 2. Stečajnog zakona imenovao stečajnu upraviteljicu koju je ranije imenovao privremenom stečajnom upraviteljicom sukladno odredbi čl. 84. st. 1. Stečajnog zakona.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-7705/16 od 30. 11. 2016.

2. Iz spisa proizlazi da je rješenjem prvostupanjskog suda od 28. listopada 2016. otvoren stečajni postupak nad dužnikom T.d.d. i za stečajnog upravitelja imenovan je Š.R. primjenom metode slučajnog odabira s liste A stečajnih upravitelja sukladno odredbi čl. 84. st. 1. SZ-a. Osoba ovlaštena za zastupanje dužnika žalbom protiv rješenja o otvaranju stečajnog postupka pobijala je odluku o imenovanju stečajnog upravitelja navodeći da se radi o slovenskom državljaninu koji je u R.S. pravomoćno osuđen za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti. Prvostupanjski sud je povodom te žalbe razriješio stečajnog upravitelja i imenovao novog stečajnog upravitelja Z. Č..(...)

Prvostupanjski sud pravilnom primjenom navedenih odredaba, povodom žalbe na rješenje o otvaranju stečajnog postupka, imenovao je novog stečajnog upravitelja s liste A stečajnih upravitelja, ocijenivši da činjenica što je Š. R. u R. S. pravomoćno osuđen za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti predstavlja okolnost koja ukazuje da on ne raspolaže potrebnom stručnošću za vođenje stečajnog postupka.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-8115/16 od 8. 12. 2016.

3. Neosnovano osoba ovlaštena za zastupanje dužnika do dana otvaranja stečajnog postupka smatra da je sud morao imenovati M.B., kao povjerenika u postupku predstečajne nagodbe, za stečajnog upravitelja primjenom odredbe čl. 85. st. 2. SZ-a.

Člankom 85. st. 2. SZ-a propisano je da iznimno od stavka 1. toga članka, ako je u predstečajnom postupku koji je prethodio stečajnom postupku imenovan povjerenik ili je u stečajnom postupku imenovan privremeni stečajni upravitelj, sud će povjerenika odnosno privremenog stečajnog upravitelja imenovati stečajnim upraviteljem.

Iz spisa proizlazi da se prije pokretanja ovog stečajnog postupka nad dužnikom vodio postupak predstečajne nagodbe prema pravilima iz Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi („Narodne novine“ broj 108/12, 144/12, 81/13 i 112/13; dalje: ZFPPN), a ne predstečajni postupak uređen odredbama Stečajnog zakona. Radi se o postupcima koji su uređeni različitim pravnim propisima, na različit način te su i pretpostavke za imenovanje povjerenika u postupku predstečajne nagodbe iz Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi različite od pretpostavki za imenovanje povjerenika u predstečajnom postupku iz Stečajnog zakona, a također različita su i tijela koja imenuju povjerenika. U postupku predstečajne nagodbe povjerenika ne imenuje sud, već ga imenuje nagodbeno vijeće sukladno odredbi čl. 34. st. 1. ZFPPN-a, a članove nagodbenog vijeća imenuje ministar financija prema odredbi čl. 33. st. 2. ZFPPN-a. U predstečajnom postupku povjerenika imenuje sud sukladno odredbi čl. 22. t. 2. SZ-a, a na određivanje povjerenika primjenjuju se odredbe tog Zakona o stečajnom upravitelju (čl. 23. st. 3. SZ-a). Odredbom čl. 85. st. 2. SZ-a određeno je da će sud imenovati povjerenika za stečajnog upravitelja samo u slučaju kada je stečajnom postupku prethodio predstečajni postupak u kojem je imenovan povjerenik, dakle postupak uređen odredbama Stečajnog zakona u kojem je i povjerenika imenovao sud.

U slučaju kada je stečajnom postupku prethodio postupak predstečajne nagodbe iz ZFPPN-a tada sud nije dužan imenovati za stečajnog upravitelja povjerenika kojeg je u tom postupku imenovalo nagodbeno vijeće.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-8115/16 od 8. 12. 2016.

4. Prema odredbi članka 85. stavak 4. SZ-a odluka o imenovanju stečajnog upravitelja može se pobijati žalbom protiv rješenja o otvaranju stečajnog postupka. Prema odredbi članka 128. stavak 8. SZ-a protiv rješenja o otvaranju stečajnog

postupka nad pravnom osobom žalbu može podnijeti osoba koja je bila zastupnik po zakonu dužnika pravne osobe do dana nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka i dužnik pojedinac. Dakle, osoba koja je bila povjerenik predstečajne nagodbe nema pravo žalbe protiv rješenja o otvaranju stečajnog postupka pa tako niti protiv odluke o imenovanju stečajnog upravitelja.

Kako iz žalbe nedvojbeno proizlazi da ju je podnijela osoba koja nije zastupnik dužnika po zakonu, predmetna žalba nije dopuštena.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-2354/17 od 19. 4. 2017.

5. Pobijanim rješenjem prvostupanjski sud je u točki 1. izreke utvrdio nemogućnost imenovanja D.J., kao stečajnog upravitelja.... Prema obrazloženju, s obzirom na činjenicu da je D.J. privremeno izuzet iz izbora za stečajnog upravitelja po čl. 84. st. 3. Stečajnog zakona istog nije moguće unijeti u elektronički sudski spis kao stečajnog upravitelja, bez obzira na način imenovanja, dakle niti jednom vrstom imenovanja predviđenom u e-spisu, a zbog činjenice da se njegovo ime ne nalazi u „padajućem“ izborniku. ... Prvostupanjskom sudu je u ranijem ukidnom rješenju ukazano na to kako odredba čl. 133. SZ-a ne propisuje obvezu imenovanja drugog stečajnog upravitelja, kao i da upis u sudski registar novog stečajnog upravitelja u pobijanom rješenju ne može zamijeniti rješenje o razrješenju ranijeg stečajnog upravitelja i imenovanje novog, koje rješenje mora biti obrazloženo i protiv kojeg postoji pravo žalbe. Napominje se da je Stečajni zakon propisao slučajeve razrješenja stečajnog upravitelja i imenovanje drugog stečajnog upravitelja u odredbama čl. 87. i 91., no, o tome nije riječ u konkretnom slučaju. Niti odredba čl. 289. SZ-a ne govori o obveznom imenovanju novog (drugog) stečajnog upravitelja nego samo o postupku nastavljanja (zaključenog) stečajnog postupka radi naknadne diobe i dužnostima stečajnog upravitelja. Dakle, prvostupanjski sud će nastaviti postupak sukladno ukazanim odredbama Stečajnog zakona, kao i donijeti novo rješenje u dijelu koji ukinut ranijim rješenjem ovoga suda.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-60/19 od 8. 1. 2019.

3. RAZRJEŠENJE ZBOG RAZLOGA ZA IZUZEĆE

Neovisno o tome što je određena osoba na listi stečajnih upravitelja, u slučaju kada postoje određene zapreke za njezino imenovanje, ona ne može obavljati poslove stečajnog upravitelja u određenom slučaju, dakle postoji stečajnoupraviteljska inkompatibilnost. Tako je određeno da za stečajnoga upravitelja ne može biti imenovana osoba koja bi morala biti izuzeta kao sudac⁹ u stečajnom postupku, a osobito osoba koja je bila zaposlena kod dužnika ili je bila član nekog njegova tijela. Stečajnim upraviteljem ne može biti imenovana ni osoba koja je bliski srodnik suca, osoba odgovornih za obveze u stečaju, članova uprave i drugih tijela dužnika, vjerovnika te osoba koje su u odnosu suparništva s dužnikom.

Budući da je sada uvedeno automatsko imenovanje stečajnih upravitelja na temelju liste koju je izradilo ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, sud mora dodatno provjeravati postoje li zapreke za obavljanje poslova stečajnog upravitelja u konkretnom slučaju.

Za stečajnoga upravitelja ne može biti imenovana ni osoba koja po zakonu ne bi mogla biti imenovana za člana uprave dužnika, nadzornoga odbora ili sličnoga tijela, dakle osoba koja je kažnjena za kazneno djelo zloporabe stečaja, zloporabe u postupku stečaja, pogodovanja vjerovnicima ili povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz Kaznenog zakonika Republike Hrvatske, i to za vrijeme od pet godina po pravomoćnosti presude kojom je osuđena, s time da se u to vrijeme ne računa vrijeme provedeno na izdržavanju kazne, ili protiv koje je izrečena mjera sigurnosti zabrane obavljanja zanimanja koje je u potpunosti ili djelomično obuhvaćeno predmetom poslovanja društva za vrijeme dok traje ta zabrana.

No s obzirom na to da je određeno da na listi stečajnih upravitelja ne može biti osoba koja je osuđena za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti kao ni osoba protiv koje je pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti, upitno je trebaju li biti navedena pravila o tome tko ne može biti imenovan za stečajnog upravitelja pozivom na pravila o imenovanju člana uprave dužnika, nadzornoga odbora ili sličnoga tijela.

Dakle neovisno o tome što se nalazi na listi stečajnih upravitelja i što je izbor bio automatski, osoba kod koje postoji neki od navedenih razloga mora se razriješiti. Imenovati se potom mora drugi stečajni upravitelj kod kojeg ne postoji neka od zapreka.

Sam bi imenovani stečajni upravitelj odmah nakon imenovanja trebao obavijestiti sud o postojanju razloga za razrješenje zbog stečajnoupraviteljskog inkompatibiliteta, a bilo bi korisno kada bi se s izjavom stečajnog upravitelja na temelju čl. 86. SZ-a davala i izjava da ne postoje zapreke na temelju ovog članka, odnosno da kod stečajnog upravitelja ne postoje razlozi zbog kojih bi morao biti izuzet, a osobito da nije bio zaposlenik dužnika, član nekog njegova tijela, bliski srodnik suca, osoba odgovornih za obveze u stečaju, članova uprave i drugih tijela dužnika, vjerovnika te osoba koje su u odnosu suparništva s dužnikom.

Iz sudske prakse:

1. Nisu odlučni žalbeni navodi osobe ovlaštene za zastupanje dužnika do dana otvaranja stečajnog postupka kojima ističe da je novi stečajni upravitelj Z. Č. član i direktor društva M. d.o.o. koje je registrirano za istu djelatnost kao i stečajni dužnik te predsjednik nadzornog odbora Z. R. d.o.o. Navodi koje iznosi žalitelj ne predstavljaju niti jedan od razloga za izuzeće suca (i stečajnog upravitelja) iz čl. 71. ZPP-a u vezi s čl. 10. SZ-a, kao i niti jedan od posebno navedenih razloga u čl. 77. st. 2. SZ-a.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-8115/16 od 8. 12. 2016.

2. Vjerovnik R. H. smatra da stečajni upravitelj zbog duga koji ima prema tom vjerovniku, nije prikladan niti prihvatljiv da bi bio imenovan za stečajnog upravitelja u konkretnom slučaju, te da je stoga, njegova pristranost dovedena u pitanje. Razlog na koji se vjerovnik R.H. poziva u žalbi, ne utječe na pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja, jer činjenica što novo imenovani stečajni upravitelj Z. M. prema tom vjerovniku ima dugovanja, ne predstavlja zapreku za donošenje pobijanog rješenja.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-8249/16 od 20. 12. 2016.

3. Činjenica da je 2002. godine dužnikove vjerovnike zastupao G.V., odvjetnik u Zajedničkom odvjetničkom uredu iz Pule u kojem radi i M.V., nije opće poznata. Samim tim tvrdnja da je zato M.V. kao privremeni stečajni upravitelj u sukobu interesa, slijedom čega je preuzimanje dužnosti na koju je imenovana nije etično ni moralno, nije mogla utjecati na zakonitost pobijanog rješenja.

Žalitelji nisu dokazali da su u vrijeme donošenja pobijane odluke o imenovanju postojali razlozi za izuzeće, a po ocjeni ovog suda, prvostupanjskom sudu nisu mogle biti poznate druge okolnosti koje eventualno dovode u sumnju nepristranost imenovanog privremenog stečajnog upravitelja M.V., kao što su one na koje ukazuju žalitelji.

Kako dakle žalbenim navodima nije dovedena u pitanje ispravnost ocjene prvostupanjskog suda o potrebi određivanja ove mjere osiguranja, žalbe su odbijene kao neosnovane, a pobijano rješenje, na temelju odredbe članka 380. točka 2. ZPP-a u vezi s člankom 10. SZ-a, kao pravilno i zakonito, potvrđeno.

Međutim, prema odredbi članka 91. stavak 2. SZ-a sud može stečajnog upravitelja kojeg je imenovao u skladu sa zakonom, ako svoju dužnost ne obavlja uspješno ili iz drugih važnih razloga, po službenoj dužnosti razriješiti, što je prvostupanjski sud u ovom predmetu, ocijenivši da za to postoji važan razlog, i učinio. Iz spisa je vidljivo da je prvostupanjski sud sukladno navedenoj odredbi, nakon donošenja pobijanog rješenja i nakon što su protiv tog rješenja podnijete žalbe, zaključkom od 4. srpnja 2017. naložio M.V. očitovati se na žalbene razloge koji bi mogli predstavljati razloge za izuzeće stečajnog upravitelja, na što se ona 19. srpnja 2007. i očitovala tako da je navela da nikad nije bila zaposlena kod stečajnog dužnika, da nema saznanja o poslovima u kojima je 2002. G.V. zastupao dužnika, da 2002. godine nije bila odvjetnik ni stečajni upravitelj i da G.V., s kojim sada radi u Zajedničkom odvjetničkom uredu, tada nije ni poznavala.

Na temelju opisanog očitovanja, razborito ocijenivši da M.V. nije iznijela dovoljno činjeničnih elemenata o sadržaju, vrsti, opsegu, dugotrajnosti i trenutnom postojanju poslovnih odnosa njenog kolege iz Zajedničkog odvjetničkog ureda G.V. i

dužnika na temelju kojih bi sud mogao donijeti nedvojben zaključak o posljedici tih odnosa, tj mogu li ti raniji poslovni odnosi na bilo koji način utjecati na postupanje i nepristranost M.V. te priječiti njeno imenovanje, prvostupanjski sud je, rješenjem poslovnog broja St-3204/16-27 od 25. kolovoza 2017., M.V. razriješio dužnosti privremenog stečajnog upravitelja i u ovom stečajnom predmetu imenovao drugog privremenog stečajnog upravitelja (list 207.-209. spisa).

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-6274/2017 od 17. 10. 2017.

4. RAZRJEŠENJE ZBOG BRISANJA S LISTE STEČAJNIH UPRAVITELJA

Osoba koja se nalazi na listi stečajnih upravitelja brisat će s liste stečajnih upravitelja na osobni zahtjev i po službenoj dužnosti ako je protiv nje pokrenut kazneni postupak ili je osuđena zbog kaznenog djela za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti, ako je razriješena dužnosti stečajnog upravitelja zbog neurednog obavljanja dužnosti u više od dva stečajna postupka u tijeku tri godine, ako nije postupila po rješenju suda o vraćanju onoga što je primila nakon razrješenja, ako ne dostavi dokaz da ima sklopljenu policu osiguranja od profesionalne odgovornosti odgovarajućom primjenom odredbi o osiguranju od profesionalne odgovornosti za odvjetnike, ako svake dvije godine od dana upisa ne dostavi dokaz o provedenom stručnom usavršavanju nakon položenog stručnog ispita te smrću stečajnog upravitelja.

Rješenja o upisu i brisanju s liste stečajnih upravitelja donosi ministar pravosuđa, a predstavljaju upravni akt protiv kojeg nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Pravomoćnošću rješenja o brisanju s liste stečajnih upravitelja stečajnom upravitelju prestaje dužnost, što sud utvrđuje rješenjem. Dakle nakon brisanja određene osobe s liste stečajnih upravitelja, sud to utvrđuje u rješenju, razrješava tu osobu funkcije stečajnog upravitelja i imenuje novog stečajnog upravitelja.

Navedeni razlozi, razlozi su za brisanje s liste stečajnih upravitelja, a ne razlog za razrješenje u pojedinom postupku, stoga sve dok se osoba nalazi na listi stečajnih upravitelja, nisu ispunjeni uvjeti za razrješenje u pojedinom postupku.¹⁰

Iako je prema Pravilniku o utvrđivanju liste stečajnih upravitelja ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa dužno voditi službenu evidenciju stečajnih upravitelja, i to u obliku liste stečajnih upravitelja koja se objavljuje na mrežnoj stranici *e-Oglasna ploča trgovačkih sudova*, takva se lista vodi za imenovanja, ali bez podataka o razrješenjima, s naznakom razrješenja i razloga razrješenja uz naznaku izrečenih novčanih kazni za svakog stečajnog upravitelja. Lista stečajnih upravitelja sadrži ime i prezime stečajnog upravitelja; naznaku liste i trgovačkog suda; naznaku suda i poslovnog broja predstečajnih, prethodnih i stečajnih postupaka u kojima je stečajni upravitelj imenovan kao povjerenik, privremeni stečajni upravitelj, stečajni upravitelj i stečajni povjerenik uz naznaku svojstva imenovanja; način izbora stečajnog upravitelja; naznaku dužnika; naznaku suca koji vodi postupak; naznaku razrješenja i razloga razrješenja te naznaku izrečenih novčanih kazni.

Vođenje liste stečajnih upravitelja iznimno je zahtjevan posao jer se lista mora svakodnevno ažurirati. Zbog toga je u početku primjene ovih pravila bilo slučajeva da preminuli stečajni upravitelji dugo nisu brisani s liste pa su ih suci automatski imenovali.

Budući da liste stečajnih upravitelja s podacima o razrješenjima i razlogom razrješenja nisu javno dostupne, autorica je od Ministarstva pravosuđa zatražila listu stečajnih upravitelja s podacima o razrješenjima i kaznama. Dobila je tablicu u kojoj je za neke stečajne upravitelje naznačen broj predmeta u kojemu je isti razriješen, datum razrješenja i razlog pozivom na zakonski članak, dok je za neke stečajne upravitelje samo naveden ukupan broj predmeta (npr. 2 temeljem 91.2.). Uočeno je i da je jedna stečajna upraviteljica bila razriješena četiri puta, a da je s liste brisana na vlastiti zahtjev, a ne po službenoj dužnosti. Iz predmetne tablice proizlazi da nijedan stečajni upravitelj nije brisan s liste po službenoj dužnosti, što izaziva sumnju u cjelovitost i kvalitetno vođenje predmetne liste. Naime, da je ista lista javno objavljena, sukladno zakonskoj obvezi, vjerovnici bi mogli provjeriti prethodni rad i kvalitetu rada imenovanog stečajnog upravitelja. Autorica se nada da taj propust neće dovesti do odgovornosti Republike Hrvatske za štetu koju je neki stečajni upravitelj počinio vjerovnicima jer nije bio brisan s liste stečajnih upravitelja, a trebao je biti.

Iz sudske prakse:

1. Prema listi stečajnih upravitelja objavljenoj na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova stečajni upravitelj V.S. 1/1 je upisan na listi stečajnih upravitelja za područje nadležnosti prvostupanjskog suda i to na listi A. Ovaj sud podupire stajalište prvostupanjskog suda da postoji anticipirana suglasnost stečajnog upravitelja za svojim imenovanje metodom slučajnog odabira u svim stečajnim predmetima određenog trgovačkog suda za kojeg je stečajni upravitelj stavio zahtjev za upis sve do donošenja odluke ministra nadležnog za poslove pravosuđa o brisanju stečajnog upravitelja sa liste stečajnih upravitelja.

Podneskom od 10. listopada 2016. privremeni stečajni upravitelj obavijestio je sud da iz osobnih razloga ne može prihvatiti ulogu stečajnog upravitelja, te da mu je 24. kolovoza ove godine istekla police obveznog osiguranja stečajnih upravitelja koju ne kani obnavljati, kao i da se dalje ne misli baviti poslom stečajnog upravitelja, te smatra da su ispunjeni uvjeti za brisanje s liste stečajnih upravitelja u smislu članka 81. stavak 4. Stečajnog zakona.

Pobijanim rješenjem, na temelju ovlasti iz čl. 76. 1. 3. SZ-a prvostupanjski sud je odbio kao neosnovan zahtjev za razrješenje dužnosti privremenog stečajnog upravitelja ocjenjujući da navedeni razlog isteka police obveznog osiguranja od profesionalne odgovornosti jest razlog za brisanje stečajnog upravitelja s liste stečajnih upravitelja po službenoj dužnosti (članak 7. stavak 1. podstavak 2. točka 4. Pravilnika) ali ne i razlog da sud imenuje drugu osobu s liste A stečajnih upravitelja za područje nadležnog suda. Naime, u pravu je prvostupanjski sud kada navodi da sve dok se stečajni upravitelj ne briše s liste stečajnih upravitelja, kandidira za stečajnog upravitelja metodom slučajnog odabira (članak 84. stavak 1. SZ-a) i na njega se odnose prava i dužnosti stečajnog upravitelja propisana Stečajnim zakonom jer se pretpostavlja da je kao profesionalac dao pristanak na to. Pravni je temelj brisanja stečajnog upravitelja s liste stečajnih upravitelja rješenje ministra nadležnog za poslove pravosuđa (članak 8. stavak 1. SZ-a), a ne činjenica isteka police osiguranja. Isto tako, sve dok se nalazi na listi stečajnih upravitelja ne može se prihvatiti argumentacija stečajnog upravitelja da se ne misli baviti poslom stečajnog upravitelja budući da se nalazi na predmetnoj listi i to nakon što ga je sud sukladno odredbama važećeg Zakona i Pravilnika imenovao. Pobijanom odlukom sud prvog stupnja je s pravilnim obrazloženjem koje prihvaća i ovaj sud i upućuje na njega, odbijanjem neosnovanog zahtjeva potencirao procesnu disciplinu sudionika u sudskim postupcima.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ- 7471/2016 od 16. 11. 2016.

2. Uz naprijed navedeno, ukazuje se sudu prvoga stupnja upravo da su se i predmetno primjenjivale odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona - to ne bi bio razlog za razrješenje stečajnog upravitelja J.L., budući da pravilnim tumačenjem rješenjem Ministarstva pravosuđa od 21. prosinca 2017. o izuzeću navedenog stečajnog upravitelja J.L. za izuzeće od dodjele predmeta u razdoblju od 23. siječnja 2019. do 31. prosinca 2020. - se predmetno ne bi tumačilo na način da postoji mogućnost razrješenja navedenog stečajnog upravitelja budući da se predmetno u ovom predmetu radi o nastavku stečajnog postupka radi naknadne diobe stečajne mase iza dužnika L. d.o.o. u stečaju odnosno ne radi se o dodjeli „novih predmeta“.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-5010/19 od 27. 8. 2019.

3. Iz preslike spisa proizlazi da je žalitelj rješenjem Ministarstvo pravosuđa rješenjem Klasa:..., Ur.broj: ... od 4. rujna 2018. brisan s liste A stečajni upravitelj za područje Trgovačkog suda u Splitu i Trgovačkog suda u Zadru, te da je navedeno rješenje i provedeno (žalitelj nije na popisu stečajnih upravitelja za područje navedenih sudova).

Dužnost stečajnog upravitelja u konkretnom stečajnom postupku, može obavljati osoba koja ispunjava uvjete iz odredbe članka 79. stavka 1. SZ/15-a i koja je upisana na listi stečajnih upravitelja za područje nadležnoga suda. Uvrštenje na listu stečajnih upravitelja, osnovna je pretpostavka da bi neka osoba obavljala dužnost stečajnog upravitelja pa je brisanje s liste stečajnih upravitelja osnovana zapreka da takva osoba obavlja dužnost stečajnog upravitelja, bez obzira na razloge brisanja s liste stečajnih upravitelja. Dakle, svojstvo stečajnog upravitelja, osoba stječe upisom na listu stečajnog upravitelja i gubi to svojstvo brisanjem s liste stečajnih upravitelja.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-2641/19 od 8. 5. 2019.

5. IZBOR SKUPŠTINE VJEROVNIKA

Na početku stečajnog postupka stečajnog upravitelja imenuje sud, a vjerovnici u tijeku postupka mogu imenovati drugog stečajnog upravitelja. Naime, na prvom ili kojem kasnijem ročištu stečajnih vjerovnika nakon imenovanja stečajnoga upravitelja vjerovnici mogu, umjesto stečajnoga upravitelja kojega je imenovao stečajni sudac, izabrati neku drugu osobu. Novoimenovani stečajni upravitelj mora biti na listi A stečajnih upravitelja, a isprava o imenovanju predat će mu se nakon što da izjavu da će savjesno obavljati svoju dužnost. Sud nema pravo odbiti imenovanje određene osobe, no morao bi provjeriti postoje li zapreke iz čl. 77. SZ-a za obavljanje poslova u konkretnom slučaju.

Druga će se osoba smatrati izabranom za stečajnog upravitelja ako je za njezin izbor glasovala većina iz čl. 105. st. 2. SZ-a, odnosno smatrat će se da je na skupštini vjerovnika odluka donesena ako zbroj iznosa tražbina stečajnih vjerovnika koji su glasovali za neku odluku iznosi više od zbroja iznosa tražbina vjerovnika koji su glasovali protiv te odluke. Za razlučne vjerovnike kojima dužnik ne duguje osobno, prilikom utvrđivanja prava glasa umjesto iznosa tražbina uzet će se u obzir vrijednost razlučnog prava. Dakle novi stečajni upravitelj bira se relativnom većinom, odnosno na isti način na koji se donose druge odluke skupštine vjerovnika.

Sud donosi rješenje kojim se potvrđuje imenovanje stečajnog upravitelja, a ako to rješenje ne donese u roku od tri dana, smatrat će se da je potvrdio imenovanje stečajnog upravitelja.

Dakle iako je izričito određeno da sud ne može odbiti potvrditi imenovanje stečajnog upravitelja kojeg je izabrala skupština vjerovnika, ipak bi morao provjeriti je li imenovana osoba koja je na listi A stečajnih upravitelja i postoje li zapreke iz čl. 77. SZ-a. U slučaju da navedene zapreke postoje, imenovani stečajni upravitelj ne može obnašati dužnost.

Ovlasti prethodnog stečajnog upravitelja prestaju predajom isprave o imenovanju novom stečajnom upravitelju. Navedena se isprava novom stečajnom upravitelju predaje nakon njegova davanja izjave da će savjesno, držeći se Ustava, zakona i pravnog poretka Republike Hrvatske obavljati svoju dužnost. Prethodni stečajni upravitelj dužan je izvršiti predaju svoje dužnosti novom stečajnom upravitelju u roku od tri dana, a sud će zaključkom odrediti potrebne mjere radi ostvarenja primopredaje dužnosti između stečajnih upravitelja.

Dakle ako stečajni vjerovnici izaberu neku drugu osobu za stečajnog upravitelja, sud o tom izboru mora donijeti svoju odluku u obliku rješenja. Ako ne donese odluku u roku od tri dana, smatrat će se da je potvrdio imenovanje stečajnog upravitelja te mu je dužan predati ispravu o imenovanju.

Iako stečajni vjerovnici mogu bilo kad tijekom stečajnog postupka predložiti novu osobu za stečajnog upravitelja, ipak se treba voditi računa o načelu ekonomičnosti i svrsishodnosti, s obzirom na to da primopredaja dužnosti i uvođenje nove osobe u rad neizbježno dovodi do određenog zastoja u tijeku postupka.

Naime uočeni su određeni slučajevi gdje vjerovnici predlažu imenovanje drugog stečajnog upravitelja na samom kraju stečajnog postupka kada se još samo treba provesti dioba imovine i zaključenje stečajnog postupka. Takvi bi se slučajevi mogli smatrati čak zloupotrebom od strane nekih vjerovnika jer, po pravilima o isplati nagrade za rad stečajnih upravitelja, razriješeni stečajni upravitelj neće imati pravo na nagradu za rad. To pravo ostvaruje od strane skupštine vjerovnika novoimenovani stečajni upravitelj, iako je dotični samo proveo završne radnje u tom postupku. Budući da vjerovnici imaju pravo promijeniti stečajnog upravitelja bez obrazloženja, zbog ovakvih zloupotreba sudovi prilikom određivanja nagrade stečajnom upravitelju trebaju voditi računa o radnjama koje je pojedini stečajni upravitelj napravio te odrediti nagradu i prethodnom stečajnom upravitelju sukladno radnjama koje je obavio, jer samo stečajni upravitelj koji je razriješen zbog nesavjesnog obavljanja dužnosti nema pravo na nagradu.

Iz sudske prakse:

1. Rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu uskraćeno je odobrenje imenovanja M.J. stečajnim upraviteljem u stečajnom postupku nad stečajnim dužnikom P. d.d. u stečaju.

Iz isprava u spisu proizlazi kako su na skupštini vjerovnika održanoj 21. prosinca 2015., vjerovnici većinom glasova donijeli odluku o imenovanju M.J. stečajnim upraviteljem u stečajnom postupku nad stečajnim dužnikom P. d.d. u stečaju, te da je prvostupanjski sud rješenjem ukinuo tu odluku skupštine vjerovnika. Protiv navedenog rješenja žalbu su podnijeli stečajni vjerovnici M.G. i V.K., a ovaj sud je postupajući po žalbi preinačio prvostupanjsko rješenje od 28.

prosina 2015., te je odbio prijedlog da se ukinu odluka skupštine vjerovnika od 21. prosinca 2015., kojom je za novog stečajnog upravitelja imenovan M.J.. Međutim, dana je jasna uputa prvostupanjskom sudu s obzirom na to da prvostupanjski sud nije uskratio potvrdu novoimenovanom stečajnom upravitelju iz razloga na temelju kojih to može učiniti, nego je pozivajući se na odredbu čl. 38.f SZ-a ukinuo odluku skupštine vjerovnika da u nastavku postupka donose rješenje o uskrati odobrenja imenovanja novom stečajnom upravitelju uz obrazloženje razloga njegovog donošenja u smislu odredaba Stečajnog zakona.

Odredbom čl. 20. st. 3. SZ-a propisano je kako za stečajnog upravitelja ne može biti imenovana osoba koja bi morala biti izuzeta kao sudac u stečajnom postupku, a osobito osoba koja je bila zaposlena kod dužnika ili je bila članom nekog njegovog tijela, zatim bliski srodnik stečajnoga suca, osoba odgovornih za obveze u stečaju, članova uprave i drugih tijela dužnika, vjerovnika te osoba koje su u odnosu suparništva s dužnikom.

Imajući u vidu nespornu činjenicu da je P. c. d.o.o. dužnik stečajnog dužnika, jasno je kako su stečajni dužnik i P. c. d.o.o. u dužničko-vjerovničkom odnosu iz čega proizlazi odnos suparništva ove dvije pravne osobe. S obzirom na to da je M. J. imenovan povjerenikom predstečajne nagodbe društva P. c. d.o.o. odnosno isti je tijelo postupka predstečajne nagodbe nad navedenom pravnom osobom koja je u odnosu suparništva sa stečajnim dužnikom, ni činjenica pravomoćnog okončanja postupka predstečajne nagodbe nad P. c. d.o.o. na što upire žalitelj, imajući u vidu sadržaj odredbe čl. 20. st. 3. SZ-a ne može utjecati na to da je M. J. bio povezan s društvom P. c. d.o.o. kao tijelo predstečajne nagodbe, zbog čega ne može obnašati dužnost stečajnog upravitelja u ovom stečajnom postupku, na što pravilno ukazuje prvostupanjski sud, a koje razloge prihvaća i ovaj sud.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-4911/2016, 12. 7. 2016.

2. Prvostupanjski sud utvrdio je:

- da je na prvom izvještajnom ročištu 4. travnja 2017. skupština vjerovnika umjesto stečajne upraviteljice S.M. izabrala drugog stečajnog upravitelja M. D.,
- da je stečajni vjerovnik I.b. d.d. glasala za donošenje odluke o izboru drugog stečajnog upravitelja, dok su stečajni vjerovnici R.H, Z.b. d.d., S.Z. i C.C.H.H. d.o.o. glasali protiv te odluke,
- da tražbina stečajnog vjerovnika I.b. d.d. iznosi 83,26% od ukupno utvrđenih tražbina pa da stoga zbroj iznosa tražbina stečajnih vjerovnika koji su glasovali za navedenu odluku iznosi više od zbroja iznosa tražbina vjerovnika koji su glasovali protiv te odluke.

Prvostupanjski sud pravilno je primijenio materijalno pravo kada je pobijanim rješenjem potvrdio imenovanje drugog stečajnog upravitelja jer sukladno odredbi čl. 87. st. 1. SZ-a skupština vjerovnika na prvom ili kojem kasnijem ročištu nakon imenovanja stečajnog upravitelja može umjesto stečajnoga upravitelja kojeg je imenovao sud izabrati drugoga stečajnog upravitelja. Za odluku je glasala većina iz čl. 105. st. 2. SZ-a. U takvom slučaju sud donosi rješenje kojim potvrđuje imenovanje drugog stečajnog upravitelja sukladno odredbi čl. 87. st. 3. SZ-a.

Neosnovano žalitelji smatraju da je sud prije ispitnog ročišta trebao pozvati stečajnu upraviteljicu na ispravak tablica prijavljenih tražbina u pogledu vjerovnika I.b. d.d. za kojeg tvrde da je mogao imati samo položaj razlučnog vjerovnika, a ne stečajnog. Pri tome se žalitelji neosnovano pozivaju na odredbe čl. 76. t. 3. i 9. SZ-a prema kojim odredbama sud nadzire rad stečajnog upravitelja u skladu s tim Zakonom. Prijava tražbine stečajnih vjerovnika i obavijest o razlučnom pravu podnosi se stečajnom upravitelju, a ne sudu (čl. 257. st. 1. i čl. 258. st. 2. SZ-a) te stečajni upravitelj sastavlja tablicu prijavljenih tražbina i tablicu razlučnih prava. Sud nije dužan vraćati stečajnom upravitelju tablice prijavljenih tražbina. Osim toga, eventualni propust suda u nadziranju rada stečajnog upravitelja ne može imati utjecaj na učinke održanog ispitnog i izvještajnog ročišta. Na ispitnom ročištu ispitana je tražbina stečajnog vjerovnika I.b. d.d. u iznosu od 6.510,771,42 kn i ta tražbina je utvrđena sukladno odredbi čl. 263. SZ-a jer ju je stečajni upravitelj priznao, a nije ju osporio niti jedan od stečajnih vjerovnika. Stoga, stečajni vjerovnik I. b. d.d. ima pravo glasa na skupštini vjerovnika sukladno odredbi čl. 106. st. 1. SZ-a.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-2958/2017 od 25. 5. 2017.

3. Skupština vjerovnika ovlaštena je imenovati drugog stečajnog upravitelja na izvještajnom ili svakom kasnijem ročištu, a posljedica imenovanja novog stečajnog upravitelja je prestanak ovlasti ranijeg stečajnog upravitelja, dok se na skupštini može donijeti samo jedna odluka i to odluka da se, umjesto stečajnog upravitelja kojeg je imenovao stečajni sudac, imenuje drugi stečajni upravitelj. Međutim, skupština vjerovnika nema ovlast donijeti samostalnu odluku o razrješenju stečajnog upravitelja. Skupština vjerovnika može podnijeti zahtjev stečajnom sudu da razriješi stečajnog upravitelja i to na način i pod uvjetima uređenim u članku 27. stavak 2. Stečajnog zakona.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-3228/17 od 6. 6. 2017.

4. Osnovano se žalitelj u žalbi poziva na odredbu čl. 87. st. 4. SZ-a jer sukladno toj zakonskoj odredbi sud ne može odbiti potvrditi imenovanje stečajnog upravitelja kojeg je izabrala skupština vjerovnika. Iz Zapisnika sa sjednice skupštine vjerovnika održane 3. listopada 2017. proizlazi da je odluka o imenovanju novog stečajnog upravitelja donesena potrebnom većinom sukladno čl. 105. st. 2. SZ-a.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-6565/17 od 8. 11. 2017.

5. Rješenjem Trgovačkog suda u Rijeci poslovni St-829/2016-82 od 23. srpnja 2019. određena je nagrada za rad ranijem stečajnom upravitelju J.P. za razdoblje od otvaranja stečajnog postupka do izvještajnog ročišta u iznosu od 20.000,00 kn uvećano za 7,5% doprinosa na nagradu. U obrazloženju se navodi da je sud prilikom obračuna visine nagrade stečajnom upravitelju nagradu stečajnom upravitelju odredio u skladu s odredbom članka 94. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17; dalje: SZ) i Uredbom o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrada stečajnim upraviteljima („Narodne novine“ broj 105/15; dalje: Uredba), uzimajući u obzir obujam i složenost svih obavljenih poslova stečajnog upravitelja pri ispitivanju prijavljenih tražbina, popisa imovine i drugih poslova do izvještajnog ročišta. ... U rješenju kojim se određuje konačna nagrada za rad stečajnom upravitelju D.K. u iznosu od 108.951,27 kn uvećano za 7,5% doprinosa na nagradu, i koje prema žaliteljevima navodima nije sporno, navedeno je samo da je sud „prilikom obračuna visine nagrade stečajnom upravitelju primijenio Uredbu o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima“, a vrijednost unovčene stečajne mase je tek jedan od tri osnovna elementa za utvrđenje nagrade. ... Na izvještajnom ročištu od 6. lipnja 2017. vjerovnici su donijeli odluku o imenovanju novog stečajnog upravitelja, a bez donesene odluke da se dotadašnji stečajni upravitelj smjenjuje ili razrješuje „iz razloga što je njegovo izvješće bilo manjkavo i neuredno“, a odluka je i donesena na inicijativu žalitelja koji je na tom ročištu glasao sa 89,90% priznatih tražbina (2.203.454,26 kn žaliteljeve tražbine od ukupno nazočnih 2.450.843,2 kn tražbina). ...

Određena nagrada ranijem stečajnom upravitelju nije previsoka. Naime, prema odredbi članka 10. Uredbe sud razriješenom stečajnom upravitelju može odrediti nagradu razmjerno obavljenim poslovima u stečajnom postupku. Ranijem stečajnom upravitelju je određena nagrada u visini od 15,50% konačne određene visine za rad, a dužnikovu nekretninu je zbog upisanog založnog prava prema zakonskim odredbama morala prodavati Financijska agencija elektroničkom javnom dražbom.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-5521/2019-2, od 25. 9. 2019.

6. RAZRJEŠENJE NA VLASTITI ZAHTJEV

Nakon što je imenovan, stečajni upravitelj obnaša svoju dužnost sve do imenovanja drugog stečajnog upravitelja ili do razrješenja. Stečajni upravitelj razriješit će se dužnosti i kad to sam zatraži, ali samo iz opravdanih razloga. Protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za razrješenje pravo na žalbu ima samo stečajni upravitelj. Dakle i kada stečajni upravitelj sam zatraži svoje razrješenje, sud ne mora taj zahtjev uvažiti, iako se postavlja pitanje kvalitete obavljanja poslova stečajnog upravitelja u slučaju kada on te poslove ne želi obavljati.

Nakon uvođenja metode slučajnog odabira uočen je znatan broj slučajeva gdje su stečajni upravitelji "biral" stečajeve. Naime, podatak o radnoj opterećenosti ne uzima u obzir ima li u određenom stečajnom postupku imovine ili nema. Zbog toga su stečajni upravitelji krajnje demotivirani za vođenje stečajnih postupaka u kojima nema puno imovine i gdje njihova nagrada za rad neće biti visoka te je neko vrijeme broj vlastitih zahtjeva za razrješenje bio iznimno visok.

U početku su suci imali razumijevanja za razne zahtjeve za izuzeće, no s vremenom je uočena zloupotreba, a i biranje stečajnih predmeta pa se sve više ti zahtjevi odbijaju, ovisno o okolnostima pojedinog slučaja, što znatno opterećuje rad stečajnih sudaca. No ni samo odbijanje zahtjeva za razrješenje u pravilu neće rezultirati efikasnim radom na stečajnim predmetima jer često stečajni upravitelj čije je razrješenje odbijeno ne obavlja dužnost uredno pa ga se mora razriješiti zbog neurednog obnašanja dužnosti.

Iako se možda čini da su navedene situacije višestrukog imenovanja, razrješenja pa imenovanja i razrješenja problem samo za suce, ova situacija znatno utječe i na sve vjerovnike.¹¹ Naime kada sudac imenuje stečajnog upravitelja u rješenju o otvaranju stečajnog postupka, u istom se rješenju pozivaju vjerovnici da prijave svoje tražbine na adresu stečajnog upravitelja, a svako daljnje razrješenje i imenovanje nove osobe povlači za sobom i drugi podatak o adresi za prijavu tražbine. U nekim je slučajevima bilo i šest promjena osoba stečajnih upravitelja.

Dakle vjerovnici sada uopće nisu sigurni kome stvarno prijavljuju svoju tražbinu jer danas možete poštom poslati prijavu tražbine, a sutra može biti imenovana nova osoba stečajnog upravitelja i određena nova adresa za prijavu tražbine. Doduše, raniji stečajni upravitelji trebali bi novome predati svu zaprimljenu dokumentaciju, ali ne postoji mogućnost provjere je li do toga stvarno došlo.

Nadalje, u nekim slučajevima dolazi do sukcesivnih zahtjeva za razrješenje tako da prođe i više od mjesec dana od otvaranja stečajnoga postupka a da nijedan stečajni upravitelj ne preuzme dužnost. Kada nastupe takve okolnosti, suci jedino mogu odgoditi ispitno ročište jer se dogodi da sustav netom prije tog ročišta izabere osobu koja pristaje obavljati dužnost stečajnog upravitelja pa ista nema vremena pripremiti materijale za ispitno i izvještajno ročište.¹²

Dakle, jedna je od posljedica ovakvog automatskog nasumičnog odabira stečajnih upravitelja često odgađanje ispitnih i izvještajnih ročišta, a i velika nesigurnost za stečajne vjerovnike koji ne znaju je li njihova prijava tražbine uopće došla do stečajnog upravitelja.

Uz nepripremanje ispitnog ročišta, upitno je i koliko se pravodobno obavljaju drugi poslovi stečajnog upravitelja, koji se moraju hitno obaviti nakon otvaranja stečajnoga postupka. Naime, odmah nakon otvaranja stečajnog postupka dužnost je stečajnog upravitelja preuzeti u posjed cjelokupnu imovinu koja ulazi u stečajnu masu i njome upravljati.¹³ Stečajni upravitelj zakonski je zastupnik dužnika i mora se brinuti o vođenju poslovnih knjiga dužnika te o ostvarivanju svih prava i obveza tog dužnika. Naime, upitno je obavljaju li doista osobe koje zahtijevaju razrješenje dužnost stečajnog upravitelja sve dok sud ne odluči o njihovom zahtjevu za razrješenje.

Prethodno navedena situacija dovela je i do različitih pravnih shvaćanja toga može li se ispitivati razlog za razrješenje pa je na 26. sjednici Odjela trgovačkih i ostalih sporova Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske održanoj 5. prosinca 2016. zauzeto pravno shvaćanje: *Sud je ovlašten ocjenjivati osnovanost razloga osobnog zahtjeva za razrješenje stečajnog upravitelja*. Na temelju toga je i novela iz 2017. jasno istaknula da se stečajni upravitelj može razriješiti iz opravdanih razloga.

Ipak, nakon zauzetog pravnog shvaćanja, kao i novele SZ-a, znatno je smanjen broj postupaka u kojima se traži razrješenje na vlastiti zahtjev.

Iz sudske prakse:

1. U konkretnom slučaju, iako bi se iz navoda zahtjeva i medicinske dokumentacije moglo zaključiti drugačije, sud nalazi da zahtjev stečajnog upravitelja nije opravdan i korektan. Naime, imenovani stečajni upravitelj A.M. je metodom slučajnog odabira izabran i od strane istog suca, ali i drugih sudaca ovog suda imenovan stečajnim upraviteljem u stečajnim postupcima otvorenim prije predmetnog stečajnog postupka nad dužnikom Š.P.P. d.o.o. U svim tim slučajevima A.M. je na osobni zahtjev razriješen dužnosti stečajnog upravitelja. Međutim, u stečajnom postupku nad dužnikom D. u kojem stečajnom postupku izvjesno ima imovine, nakon što je metodom slučajnog odabira izabran, za stečajnog upravitelja je imenovan A.M. te nije zatražio razrješenje.

Dakle, u navedenom stečajnom postupku St. 1307/2016 A.M. je za stečajnog upravitelja imenovan ranije nego u ovom stečajnom postupku, rješenje o imenovanju za stečajnog upravitelja je ranije oglašeno na e-oglasnoj ploči i putem pošte

zaprimiti i u tom postupku ne postoje okolnosti (prije svega zdravstveno stanje i uzimanje lijekova zbog kojih je rizik vožnje na duljim relacijama, a javni prijevoz problematičan, kao i da ima više od pet stečajeva) zbog kojih nije u mogućnosti s uspjehom obavljati dužnost stečajnog upravitelja, dok iste okolnosti u kasnije otvorenom (ovom) stečajnom postupku St. 915/2016 postoje i traži se razrješenje. Pri tome se treba imati u vidu da je udaljenost između mjesta stanovanja stečajnog upravitelja A.M. (Z.) i mjesta sjedišta dužnika (N.) oko 90 km, dok je udaljenost od mjesta stanovanja stečajnog upravitelja od mjesta sjedišta D. (P.), ako se koristi trajektni prijevoz na liniji Ploče-Trpanj-Ploče koji trajekt vozi četiri puta dnevno (5,30 sati, 11,00 sati, 14,15 sati, 19,30 sati iz Ploča) oko 70 km, ili ako se ide cestom oko 130 km. Istovremeno, javni prijevoz je gotovo jednako "problematičan". Dakle, kod ova dva stečajna postupka nema značajne razlike u javnom prijevozu, dok je prijevoz osobnim automobilom gotovo jednak ili čak za P. cestom znatno dulji, pa je rizik vožnje gotovo jednak. Stoga prema mišljenju i ocjeni ovog suda nema značajnije razlike u okolnostima i razlozima (osim u vrijednosti imovine koja ulazi u stečajnu masu) za razrješenje u ovom stečajnom postupku od onih u stečajnom postupku ovog suda pod posl.br. St.1307/2016.

Trgovački sud u Splitu, Stalna služba u Dubrovniku, St-915/2016 od 30. 11. 2016.

2. Rješenjem ovog suda posl.br. St.768/2016-70 od 27. prosinca 2016. godine za stečajnog upravitelja R. d.o.o. za građenje i turizam "u stečaju", nakon izbora metodom slučajnog odabira imenovan je M. Lj. Stečajni upravitelj M.Lj. je podneskom dostavljenim preko pošte preporučeno 4. siječnja 2017. godine (list spisa 148) zatražio razrješenje dužnosti stečajnog upravitelja iz razloga što je uvidom u izvješće stečajnog upravitelja o tijeku stečajnog postupka i stanju stečajne mase za razdoblje od 16. rujna do 25. studenog 2016. godine zaključio da je stečajni postupak nad stečajnim dužnikom u završnoj fazi dovršenja i da je skoro 90% radnji stečajnog upravitelja dovršeno, pa da bi preuzimanje dužnosti unijelo duhovni nemir i teret u dušu opterećenjem i nepravdom koju bi nanio kolegi stečajnom upravitelju.... Prema ocjeni ovog suda zahtjev za razrješenjem stečajnog upravitelja mora biti opravdan. u protivnom, sve dok je na listi stečajnih upravitelja za područje ovog suda, stečajni upravitelj mora prihvatiti imenovanje slučajnim odabirom. ... U konkretnom slučaju razlozi koji se navode u zahtjevu za razrješenje, prema mišljenju ovog suda nisu opravdani, već predstavljaju izgovor za neobavljanje dužnosti stečajnog upravitelja. Stečajni upravitelj nije uz zahtjev dostavio dokaz da se ne nalazi na listi stečajnih upravitelja za područje ovog suda odnosno da je podnio zahtjev za brisanje s liste stečajnih upravitelja ovog suda, kao ni dokaz da ima ovlast za koje će stečajne postupke prihvatiti obavljati dužnost stečajnog upravitelja. Zbog navedenog ovaj sud smatra da zahtjev nije opravdan, te mu se nije moglo udovoljiti.

Trgovački sud u Splitu, Stalna služba u Dubrovniku, St- 768/2016 od 17. 1. 2017.

3. Iz dostavljenog dijela spisa proizlazi da je stečajna upraviteljica, nakon što je imenovana rješenjem prvostupanjskog suda od 7. veljače 2017. (kojim je ujedno razriješen dužnosti raniji stečajni upravitelj), podnijela zahtjev za razrješenje u kojem navodi da je tek krajem siječnja 2017. godine upisana na listu A stečajnih upravitelja, da je u roku od nekoliko dana dobila desetak stečajnih predmeta te da ne može kvalitetno obavljati svoju dužnost u ovom stečajnom postupku, tim više što je stečajni dužnik vlasnik opsežne imovine koju je potrebno unovčiti, što zahtijeva iskustvo u radu. ... Po ocjeni ovog suda, a imajući u vidu zakonom propisan način izbora stečajnog upravitelja (metodom slučajnog odabira s liste A stečajnih upravitelja za područje nadležnog suda), pravilno prvostupanjski sud zaključuje da razlozi koje navodi stečajna upraviteljica u svom zahtjevu nisu opravdani razlozi za razrješenje. ... U situaciji kada je stečajna upraviteljica tek upisana na listu A stečajnih upravitelja, povećana dodjela stečajnih predmeta u kraćem roku je posljedica njezine smanjene radne opterećenosti u sustavu eSpis. Činjenica da joj je dodijeljen veći broj predmeta u kratkom roku ne može i ne smije biti razlog za nekvalitetan rad, kao ni postojanje imovine koju treba unovčiti.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ- 1645/2017 od 22. 3. 2017.

4. Iz stanja spisa je razvidno da je rješenjem o otvaranju stečajnog postupka od 21. prosinca 2016. metodom automatskog odabira s Liste stečajnih upravitelja imenovan D. J.č te su vjerovnici pozvani da u roku 60 dana prijave svoje tražbine na adresu stečajnog upravitelja. Na istu adresu trebaju razlučni i izlučni vjerovnici dostaviti svoje obavijesti o postojanju razlučnog ili izlučnog prava.

Stečajni upravitelj je 30. prosinca 2016. dostavio podnesak kojim traži razrješenje navodeći kao razloge kao prvo postojanje drugog stečajnog postupka u kojem je ročište 4. travnja pa mu je nemoguće kvalitetno pripremiti oba

predmeta i kao drugo navodi da očekuje poziv za operaciju oka, dostavljajući sudu samo uputnicu za kontrolni pregled od 13. lipnja 2016.

Pravilno je sud prvog stupnja zaključio, na temelju dokaza koji su mu dostavljeni, da nije dokazao postojanje opravdanog razloga za razrješenje zbog zdravstvenog stanja, jer sama uputnica koja je stara više od šest mjeseci nije dokaz postojanja zdravstvenih zapreka za obavljanje poslova stečajnog upravitelja.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-447/17 od 1. 2. 2017.

5. Pravilno prvostupanjski sud drži i da ukoliko stečajna upraviteljica smatra da postoje okolnosti koje znatno otežavaju ili sprječavaju obavljanje poslova stečajnog upravitelja, može podnijeti zahtjev za brisanje s liste stečajnih upravitelja za područje svih ili samo nekog trgovačkog suda za koje je imenovana. Sve dok se stečajni upravitelj ne briše s liste stečajnih upravitelja, kandidira za stečajnog upravitelja metodom slučajnog odabira (čl. 84. st. 1. SZ-a) i na njega se odnose prava i dužnosti stečajnog upravitelja propisana Stečajnim zakonom budući da se pretpostavlja da je kao profesionalac dao pristanak na to. Brisanje stečajnog upravitelja s liste stečajnih upravitelja je u nadležnosti ministra nadležnog za poslove pravosuđa (čl. 8. st. 1. SZ-a).

Neosnovan je žalbeni razlog stečajne upraviteljice da nije ispitana njezina radna opterećenost jer je radna opterećenost u smislu odredbe čl. 4. Pravilnika pretpostavka za dodjelu postupka u postupku imenovanja stečajnog upravitelja, a nije opravdan razlog za razrješenje u smislu čl. 91. st. 5. SZ-a.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-452/17 od 1. 2. 2017.

6. Potrebno je napomenuti da u slučaju postojanja opravdanih zdravstvenih razloga za razrješenje dužnosti, stečajni upravitelj treba dostaviti liječničku dokumentaciju ili potvrdu iz koje je vidljivo da barem kroz određeno vrijeme ne može obnašati dužnost stečajnog upravitelja.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-5526/17 od 12. 9. 2017.

7. Prvostupanjski sud je zahtjev stečajnog upravitelja zbog navedenih osobnih razloga (provođenja istrage) odbio kao u točki I. izreke rješenja, a u točki II. izreke odlučio je razriješiti stečajnog upravitelja po službenoj dužnosti temeljem odredbe čl. 91. st. 2. SZ-a....

Budući je žalba podnesena sukladno odredbi čl. 91. st. 5. SZ-a protiv točke I. izreke rješenja prvostupanjskog suda za razrješenje dužnosti stečajnog upravitelja na osobni zahtjev ovdje žalitelja koji je taj zahtjev i podnio. Stoga je ovaj sud odlučio o žaliteljevoj žalbi sukladno odredbi čl. 91. st. 5. SZ-a, te je ocijenio da je prvostupanjski sud pravilno odbio zahtjev za razrješenje stečajnog upravitelja na osobni zahtjev jer razlozi zbog kojih žalitelj podnosi osobni zahtjev za razrješenje (rješenja o provođenju istrage) nisu razlozi zbog kojih bi bio prihvaćen.

Osim toga, žalitelj se neosnovano poziva na razloge za razrješenje stečajnog upravitelja iz točke II. izreke pobijane odluke, a budući da u smislu odredbe čl. 91. st. 4. SZ-a pravo žalbe na rješenje o razrješenju stečajnog upravitelja imaju samo stečajni vjerovnici.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-3781/2017 od 5. 7. 2017.

7. RAZRJEŠENJE ZBOG NEUNOVČAVANJA IMOVINE

Kao poseban razlog za razrješenje istaknuto je da će sud na zahtjev odbora vjerovnika ili skupštine vjerovnika razriješiti stečajnog upravitelja istekom godine i pol dana od dana održavanja izvještajnog ročišta ako nije unovčio imovinu koja ulazi u stečajnu masu tako da se može pristupiti završnoj diobi. Dakle u ovom slučaju sud ne može razriješiti stečajnog upravitelja po službenoj dužnosti, već jedino na zahtjev odbora vjerovnika ili skupštine vjerovnika. Doduše, nije jasno zašto je dana ova ovlast skupštini vjerovnika ako ona u bilo kojem trenutku umjesto postojeće osobe može imenovati drugu osobu za stečajnog upravitelja.

Prema autoričinu iskustvu glavni su razlog trajanja stečajnog postupka neuređenost stanja imovine u zemljišnim knjigama, koje sprječava započinjanje unovčavanja imovine, kao i činjenica da su razlučni vjerovnici pokrenuli ovršne postupke na nekretninama pred općinskim sudovima, a ti se postupci vode duži niz godina neovisno o stečajnom upravitelju.¹⁴ O tim razlozima koji su spriječili unovčavanje imovine sud mora voditi računa prilikom donošenja odluke o razrješenju, a koju obvezu imati sud na zahtjev odbora vjerovnika ili skupštine vjerovnika a ne po službenoj dužnosti. Stoga će u ovom slučaju upravo o odluci vjerovnika ovisiti jesu li postojali opravdani razlozi za neunovčavanje imovine dužnika te hoće li se stečajni upravitelj razriješiti ili ne.

Iz sudske prakse:

1. Utvrđenje da nema razloga za razrješenje stečajnog upravitelja stečajni sudac treba temeljiti na utvrđenju i prosudbi da stečajni upravitelj svoju dužnost obavlja uspješno, odnosno da ne postoje drugi važni razlozi za njegovo razrješenje.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-338/03 od 3. 12. 2003.

2. Stoga je prvostupanjski sud pravilno odbacio predmetni prijedlog za razrješenje stečajnog upravitelja kao nedopušten jer prema važećoj odredbi čl. 27. st. 2. SZ-a, pojedini stečajni vjerovnici više nisu ovlašteni predložiti stečajnom sucu razrješenje stečajnog upravitelja već to mogu učiniti jedino putem odbora ili skupštine vjerovnika.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-563/09 od 17. 3. 2009.

8. RAZRJEŠENJE ZBOG NEUREDNOG OBNAŠANJA DUŽNOSTI

U skladu s ciljevima stečajnog postupka određene su ovlasti i dužnosti stečajnog upravitelja. Tako on ima prava i obveze tijela dužnika pravne osobe i zastupa dužnika, a ako stečajni dužnik nastavlja poslovati tijekom stečajnoga postupka, poslovanje vodi stečajni upravitelj. Ako se stečajni postupak vodi nad pravnom osobom, onda on zastupa dužnika u svim postupcima i prema svim osobama. No stečajni upravitelj vodi samo one poslove dužnika pojedinca koji se odnose na stečajnu masu i zastupa ga kao stečajnoga dužnika s ovlastima zakonskoga zastupnika.

Uz ove obveze koje stečajni upravitelj ima temeljem SZ-a, otvaranjem stečajnog postupka ne mijenjaju se trgovačko-pravne i porezno-pravne obveze dužnika da vodi knjige i polaže račune, a u odnosu na stečajnu masu te dužnosti mora ispunjavati stečajni upravitelj. Otvaranjem stečajnoga postupka započinje nova poslovna godina, s tim da se vrijeme do izvještajnog ročišta ne uračunava u zakonske rokove za sastavljanje i objavljivanje završnog računa. Postavljanje revizora završnoga računa u stečajnom postupku uređuje se posebnim propisima, s time da revizora postavlja isključivo upisni sud na prijedlog upravitelja. No ako je za poslovnu godinu prije otvaranja postupka već izabran revizor, otvaranje stečajnog postupka ne utječe na pravnu valjanost takvog postavljanja.

Odmah nakon otvaranja stečajnog postupka, stečajni je upravitelj dužan cjelokupnu imovinu dužnika koja ulazi u stečajnu masu uzeti u posjed i njome upravljati. Pri tome je dužan postupati savjesno i uredno, a osobito dovesti u red očevidnik knjigovodstvenih podataka do dana otvaranja stečajnoga postupka, sastaviti predračun troškova stečajnoga postupka, odrediti povjerenstvo za popis imovine, sastaviti početno stanje imovine dužnika, kao dobar gospodar brinuti se o završetku započelih, a neizvršenih poslova dužnika i poslova potrebnih da bi se spriječilo nastupanje štete nad sredstvima dužnika, brinuti se o ostvarivanju tražbine dužnika, savjesno voditi poslovanje dužnika ako je određeno da se poslovanje nastavlja, unovčiti, odnosno naplatiti s pažnjom dobroga gospodara stvari i prava dužnika koje ulaze u stečajnu masu, pripremiti isplatu vjerovnika i nakon odobrenja izvršiti isplatu, dostaviti odboru vjerovnika završni stečajni račun te izvršiti naknadne isplate vjerovnika.

Stečajni upravitelj dužan je podnositi pisana izvješća o tijeku stečajnog postupka i o stanju stečajne mase, i to najmanje jedanput u tri mjeseca ili kada to zatraže sud ili odbor vjerovnika.

Ovo podnošenje pisanih izvješća stečajnog upravitelja iznimno je važno jer tako sud i odbor vjerovnika prate rad stečajnog upravitelja. Izvješće bi stoga trebalo sadržavati obavijesti o svim radnjama poduzetima od podnošenja posljednjeg izvješća, obračun troškova u tom razdoblju te sve bitne novosti iz tog razdoblja. Stečajnim se upraviteljima

neizvršavanje ove obveze ne bi smjelo dopustiti. Sada su propisani i obrasci za podnošenje izvještaja, ali ako se uoči nešto važno, izvještaji se trebaju dopuniti i tim podacima, a ne samo onima koji su sadržani u obrascu.

Slijedom navedenog, stečajni upravitelj mora dobro poznavati i prisilne propise koji se tiču poreznih propisa, knjigovodstvenih obveza za određene vrste pravnih osoba te sve propise koji uređuju poslovanje tog subjekta. Naime, nakon otvaranja stečajnog postupka započinje nova poslovna godina za taj pravni subjekt, a stečajni je upravitelj odgovorna osoba koja mora osigurati uredno vođenje poslovnih knjiga dužnika i izvršavanje svih obveza pa je slijedom toga moguća njegova odgovornost kao odgovorne osobe u pravnoj osobi.

Sud stečajnog upravitelja u pravilu imenuje primjenom metode slučajnog odabira, a tijekom stečajnog postupka sud nadzire rad stečajnog upravitelja. Sud u provođenju nadzora ima ovlaštenje u bilo koje doba zatražiti od stečajnog upravitelja obavijesti ili izvješća, a ako stečajni upravitelj ne postupi prema nalogu suda za obavljanje dužnosti, sud ga može kazniti novčanom kaznom do 10.000,00 kuna.

Sud može, po službenoj dužnosti ili na zahtjev odbora vjerovnika ili skupštine vjerovnika, razriješiti stečajnog upravitelja ako svoju dužnost ne obavlja uspješno ili iz drugih važnih razloga, a osobito ako ne postupi po nalogu suda. Prije donošenja odluke sud će stečajnom upravitelju omogućiti očitovanje, osim ako važni razlozi ne zahtijevaju da se postupi drukčije.

Dakle neovisno o rokovima za dovršenje stečajnog postupka, sud odlučuje o radu stečajnog upravitelja i ako utvrdi da ovaj svoju dužnost ne obavlja uspješno ili da postoje neki drugi važni razlozi, može razriješiti stečajnog upravitelja. Ako se primjerice stečajni upravitelj ne može izjasniti o prijavljenim tražbinama, to predstavlja opravdani razlog za razrješenje stečajnog upravitelja, s obzirom na to da je to njegova dužnost.

Budući da su obveze stečajnog upravitelja brojne, u dosadašnjoj je praksi bio veliki broj slučajeva razrješenja upravo zbog neurednog obavljanja dužnosti stečajnog upravitelja. Naime, odmah nakon otvaranja stečajnog postupka stečajni je upravitelj dužan cjelokupnu imovinu dužnika koja ulazi u stečajnu masu uzeti u posjed i njome upravljati. Pri tome je dužan postupati savjesno i uredno, a osobito:

1. dovesti u red očevidnik knjigovodstvenih podataka do dana otvaranja stečajnoga postupka - Dakle, mora preuzeti knjigovodstvenu dokumentaciju dužnika (kada je to moguće) i istu dovesti u red ako postoje neke nepravilnosti u vođenju dokumentacije prije otvaranja stečajnog postupka.
2. sastaviti predračun troškova stečajnoga postupka i dostaviti na odobrenje odboru vjerovnika - Predračun troškova stečajnog postupka bitan je da bi vjerovnici mogli znati koliko iznose predvidljivi troškovi stečajnog postupka. No ako još nema odbora vjerovnika, bilo bi dobro da stečajni upravitelj taj predračun troškova istakne u svojem izvješću koje podnosi vjerovnicima na izvještajnom ročištu.
3. odrediti povjerenstvo za popis imovine - Povjerenstvo se mora odrediti odmah na početku postupka da bi se utvrdilo koja se imovina zatekla kod dužnika.
4. sastaviti početno stanje imovine dužnika - Na temelju popisa imovine sastavlja se početno stanje imovine dužnika, odnosno popis predmeta stečajne mase.¹⁵ Prilikom uvođenja stečajnog upravitelja u dužnost trebaju se utvrditi sve nekretnine¹⁶ i pokretnine dužnika,¹⁷ stanje računa dužnika i gotovinske blagajne, a preuzimaju se i svi pečati dužnika i predaju stečajnom upravitelju.¹⁸ Osim toga, odmah se traže svi zaključeni ugovori koji još nisu izvršeni te podaci o obvezama i postupcima protiv dužnika koji su u tijeku. Potom stečajni upravitelj mora otvoriti novi račun dužnika¹⁹ i odrediti osobe koje će biti ovlaštene raspolagati sredstvima na tim računima, s tim da će se sredstva s ugašenih računa prenijeti na nove račune. Nakon otvaranja stečajnoga postupka uz tvrtku ili naziv dužnika dodaje se oznaka "u stečaju" s naznakom novih brojeva računa preko kojih se obavlja poslovanje dužnika.²⁰
5. kao dobar gospodar brinuti se o završetku započetih, a neobavljenih poslova dužnika i poslova potrebnih da bi se spriječilo nastupanje štete nad sredstvima dužnika - Nakon otvaranja stečajnog postupka stečajni upravitelj mora prvo utvrditi koji su započeti poslovi kod dužnika u tijeku i koji se moraju obaviti da bi se spriječio nastanak štete na sredstvima dužnika. Naime, tek će nakon izvještajnog ročišta stečajni upravitelj znati koje poslove vjerovnici žele

nastaviti, stoga do tog dana stečajni upravitelj mora održati započeto stanje da ne nastane šteta, a i da se vjerovnici mogu izjasniti o poslovanju određenog dužnika. Pritom stečajni upravitelj mora voditi računa i o interesima osoba s kojima dužnik ima zaključene ugovore u trenutku otvaranja stečajnog postupka. Naime, budući da je ukinuta mogućnost naknadnog prijavljivanja i ispitivanja tražbina, sada će do ispitnog ročišta stečajni upravitelj morati dati izjavu hoće li postojeće ugovore izvršavati ili ne pa će često trebati osnivati i odbor vjerovnika prije ispitnog i izvještajnog ročišta da bi se vjerovnici mogli izjasniti i prije samog izvještajnog ročišta.

6. brinuti se o ostvarivanju tražbine dužnika - Da bi se mogao brinuti o ostvarivanju tražbina, potrebno je nakon otvaranja stečajnog postupka što prije utvrditi koje su tražbine prema dužniku te što je sve potrebno da bi se određene tražbine i ostvarile, odnosno mogu li se ostvariti. Iako je dužnost stečajnog upravitelja brinuti se o ostvarivanju tražbina dužnika, bilo bi dobro da se o svim zaprekama i problemima uočenim kod ostvarivanja određenih tražbina obavijeste stečajni vjerovnici i da oni donesu odluku o pojedinim tražbinama.²¹

7. savjesno voditi poslovanje dužnika ako su vjerovnici na izvještajnom ročištu odlučili da se nastavi poslovanje

8. dostaviti Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje isprave koje se odnose na radnopravni status osiguranika - Ova je obveza dana stečajnim upraviteljima jer je uočeno da se evidencije o radnopravnim statusima osiguranika mirovinskog osiguranja ne vode ažurno. Obveza je uvedena još 2012., a potvrdila je dotadašnju praksu jer su stečajni upravitelji dostavljali predmetne podatke, iako su često traženi podaci i za desetljeća prije otvaranja stečajnog postupka.²²

9. unovčiti, odnosno naplatiti s pažnjom dobroga gospodara stvari i prava dužnika koja ulaze u stečajnu masu - Samo unovčavanje imovine stečajni upravitelj smije obavljati samo sukladno prisilnim zakonskim propisima te odlukama vjerovnika.²³

10. pripremiti isplatu vjerovnika i nakon odobrenja izvršiti isplatu - Diobe obavlja stečajni upravitelj, ali prethodno mora imati odobrenje suda i odobrenje odbora vjerovnika ako je osnovan.

11. dostaviti odboru vjerovnika završni račun - Završni račun dostavlja se na propisanom obrascu.²⁴

12. izvršiti naknadne isplate vjerovnika - Dođe li do nastavka stečajnog postupka zbog naknadno pronađene imovine, isplate u tijeku tog postupka obavlja stečajni upravitelj.

13. nakon zaključenja stečajnoga postupka zastupati stečajnu masu - Neovisno o zaključenju stečajnog postupka stečajni upravitelj i dalje ima obvezu zastupati stečajnu masu.

Prethodne dužnosti nisu navedene taksativno, već stečajni upravitelj ima i brojne druge obveze u tijeku stečajnog postupka. Stoga je znanje i iskustvo iznimno važno, osobito kad u trenutku otvaranja stečajnog postupka dužnik i dalje obavlja poslovanje. Naime, tada stečajni upravitelj vodi to poslovanje i mora poštovati kako pravila o zaštiti na radu tako i druge prisilne propise koji su povezani s obavljanjem određenih djelatnosti.

Nakon otvaranja stečajnog postupka stečajni upravitelj u ime dužnika poslodavca i radnik mogu otkazati ugovor o radu, a otkazni rok iznosi mjesec dana ako zakonom nije predviđen kraći rok. Budući da se radni odnosi te prava i obveze iz tih odnosa ne mijenjaju samim otvaranjem stečajnog postupka, stečajni je upravitelj taj koji u trenutku otvaranja stečajnog postupka mora odlučiti kako će postupiti jer još nije jasno hoće li se poslovanje nastaviti ili obustaviti.²⁵ No budući da se bez donošenja odluke o otkazu ugovora ne zna točan iznos tražbine prema radnicima, u praksi stečajni upravitelji najčešće otkazuju sve ugovore o radu s otkaznim rokom od mjesec dana, a na temelju odobrenja suda zaključuju ugovore o radu na određeno vrijeme s potrebnim brojem radnika radi završetka započetih poslova i otklanjanja moguće štete.

Stečajni vjerovnici prijavljuju tražbine stečajnom upravitelju, a popis tražbina radnika i ranijih radnika dužnika dospjelih do otvaranja stečajnog postupka sastavlja stečajni upravitelj. On prijavu tražbina daje na supotpis radnicima koji mogu prijaviti razliku svojih tražbina ako smatraju da u tom popisu njihove tražbine nisu u cijelosti obuhvaćene.

Iako nije izričito navedeno, obveza je stečajnog upravitelja na sudu zatražiti podatke o svim postupcima koje vodi ili je

vodio stečajni dužnik u Republici Hrvatskoj. Ti se podaci mogu dobiti uvidom u aplikaciju eSpis po OIB-u stranke, a nužni su da bi se utvrdilo koliko i koje postupke ima dužnik te da bi stečajni upravitelj saznao za sve parnice koje se vode u vezi s pravima radnika jer ima obvezu sastaviti sve prijave tražbina radnika. Naime, Europski sud za ljudska prava je u predmetu *Ismeta Bačić protiv Hrvatske* (Zahtjev br. 43595/06) dosudio naknadu tužiteljici od 5.000,00 eura zbog povrede prava na pristup sudu jer je stečajna upraviteljica trebala znati za građanski postupak financijske naravi koji je podnositeljica zahtjeva prethodno pokrenula protiv stečajnog dužnika te izvršiti prijavu navedene tražbine u stečajnom postupku.

Stečajni upravitelji o otvaranju stečajnog postupka moraju pisano obavijestiti sve vjerovnike tog dužnika iz drugih država članica Europske unije, i to sukladno Uredbi 2015/848. Ta se obavijest šalje na standardnom obrascu koji je dostupan i preko portala e-justice.²⁶

Prijave tražbina stižu stečajnom upravitelju koji ih evidentira prema rednom broju prijave, a nakon obrade svaku prijavljenu tražbinu upisuje u tablicu ispitanih tražbina, s tim da je u slučaju osporavanja tražbine obavezan navesti i razloge osporavanja. Prije ispitnog ročišta stečajni je upravitelj dužan sastaviti i posebnu tablicu o razlučnim pravima koja su upisana u javnim knjigama, o kojima je obaviješten od razlučnih vjerovnika i o kojima je saznao na drugi način. U tablicu upisuje i iznos i osnovu tražbine te dio imovine dužnika na koji se razlučno pravo odnosi. Također, obavezan je sastaviti i tablicu izlučnih prava.

Ispitno ročište vodi sud, a obvezno sudjeluje i stečajni upravitelj koji je dužan izjasniti se priznaje li ili osporava svaku tražbinu prijavljenu u roku za prijavljivanje tražbina.²⁷ Na ročištu sudjeluju i svi vjerovnici, no ono se može održati i ako nijedan vjerovnik ne nije nazočan. Tražbina se smatra utvrđenom ako je na ispitnom ročištu prizna stečajni upravitelj, a ne ospori je koji od stečajnih vjerovnika, odnosno ako je izjavljeno osporavanje otklonjeno. Nakon zaključenja ispitnog ročišta sud sastavlja posebnu tablicu ispitanih tražbina u koju za svaku prijavljenu tražbinu unosi u kojoj je mjeri tražbina utvrđena prema svom iznosu i svom redu, odnosno tko je tražbinu osporio. Temeljem te tablice donosi se rješenje kojim se odlučuje u kojem su iznosu i u kojem isplatom redu utvrđene, odnosno osporene pojedine tražbine te se odlučuje o upućivanju na parnicu radi utvrđivanja, odnosno osporavanja tražbine.

Izvještajno ročište prva je skupština vjerovnika, a na njoj sudjeluju i imaju pravo glasa prilikom donošenja odluka oni vjerovnici čije su tražbine utvrđene na ispitnom ročištu. Stečajni upravitelj obvezno prisustvuje tom ročištu te podnosi izvještaj o gospodarskom položaju dužnika i njegovim uzrocima. On u tom izvješću upoznaje vjerovnike s gospodarskim položajem stečajnog dužnika i njegovim uzrocima te obrazlaže zatečeno stanje kod dužnika, upoznaje vjerovnike s poslovanjem dužnika, njegovim organizacijskim promjenama od osnutka do otvaranja stečajnog postupka i razlozima koji su utjecali da se nad njim otvori stečajni postupak. Nakon tog dijela izvještaja, iznosi činjenice temeljem kojih bi vjerovnici mogli donijeti odluke o daljnjem tijeku stečajnog postupka. Pored navedenog, stečajni je upravitelj obavezan obrazložiti sve radnje koje je poduzeo od otvaranja postupka do sastavljanja izvješća.

Tijek stečajnog postupka najviše ovisi o tome hoće li se poslovanje stečajnog dužnika nastaviti ili će se obustaviti. O tome vjerovnici odlučuju na izvještajnom ročištu, pod uvjetom da dužnik još posluje. Sljedeća važna odluka vjerovnika odnosi se na način i uvjete unovčavanja imovine stečajnog dužnika. Odluka o načinu prodaje definira hoće li se stvar prodati prema pravilima koja vrijede za sudsku ovrhu, javnim nadmetanjem, ili prikupljanjem pismenih ponuda, odnosno neposrednom pogodbom i slično. Odluka o uvjetima prodaje sadrži odluke vjerovnika o roku prikupljanja ponude, plaćanju osiguranine i slično. Vjerovnici mogu odlučiti da se imovina stečajnog dužnika proda kao cjelina ili da se pristupi unovčavanju pojedinih ili svih predmeta stečajne mase. Pri unovčavanju imovine stečajni se upravitelj mora držati odluka vjerovnika i svih prisilnih odredaba koje mu nalažu da se prije poduzimanja određenih radnji traži suglasnost vjerovnika. Prije održavanja izvještajnog ročišta stečajni upravitelj nema pravo prodati imovinu stečajnog dužnika koja ulazi u stečajnu masu.

Nakon izvještajnog ročišta stečajni upravitelj dužan je bez odgode unovčiti imovinu koja ulazi u stečajnu masu, a nije opterećena razlučnim pravom. Pritom je dužan držati se odluka vjerovnika i odbora vjerovnika. Namjera prodaje se u skladu s postavljenim uvjetima u pravilu javno objavljuje te se pozivaju svi zainteresirani za kupnju određene imovine u skladu s postavljenim uvjetima.

Ako se prodaja obavlja prikupljanjem ponuda, stečajni upravitelj otvara ponude i bira najpovoljnijeg ponuđača. Korisno je za transparentnost vođenja stečajnog postupka da se otvaranje ponuda provodi pred odborom vjerovnika koji odlučuje o izboru najpovoljnijeg ponuđača. Nakon izbora zaključuje se ugovor o kupoprodaji predmetne imovine, a stečajni upravitelj podnosi izvješće o izvršenoj prodaji i sredstvima koja su ostvarena te dostavlja prijedlog raspodjele sredstava.

Nekretnine na kojima postoji razlučno pravo mogu se prodavati u ovršnom ili u stečajnom postupku, što ovisi o tome je li u trenutku otvaranja stečajnog postupka bio pokrenut ovršni postupak ili nije. U stečajnom postupku nekretnine na kojima postoji razlučno pravo prodaju se elektroničkom javnom dražbom, uz odgovarajuću primjenu odredaba propisa o ovrši, osim što u stečajnom postupku postoje posebna pravila o smanjivanju cijene.

S namirenjem stečajnih vjerovnika može se započeti tek nakon održanog općeg ispitnog ročišta, a provodi se prema dotoku gotovinskih sredstava i u skladu s isplatnim redom. Stečajni vjerovnici namiruju se kroz diobe kojih u tijeku postupka može biti više, ovisno o dotoku gotovinskih sredstava i o veličini stečajne mase koju treba unovčiti. Diobe provodi stečajni upravitelj, a u tijeku stečajnog postupka može postojati više djelomičnih dioba, završna dioba te naknadne diobe.²⁸ Kroz diobe se namiruju svi stečajni vjerovnici određenog stečajnog dužnika, a uključeni su i oni razlučni vjerovnici koji su istodobno i stečajni vjerovnici ako su svoje potraživanje prijavili u tijeku stečajnog postupka te ako njihovo potraživanje već nije namireno unovčavanjem predmeta na kojem imaju razlučno pravo.

Nakon okončanja završne diobe i isplate vjerovnika sud donosi rješenje o zaključenju stečajnoga postupka, a po pravomoćnosti tog rješenja stečajni se dužnik briše iz sudskog registra. No od završne diobe do završetka rada u tijeku stečajnog postupka stečajni upravitelj još mora obaviti veći broj radnji. Tako mora predati arhivsku građu, ugasiti žiro-račun, podnijeti završno financijsko izvješće, vratiti potvrdu o imenovanju i pohraniti žigove stečajnog dužnika.

Stečajni upravitelj dužan je pribaviti suglasnost odbora vjerovnika, odnosno skupštine vjerovnika, za pravne radnje koje su od posebne važnosti za stečajni postupak. Ova suglasnost potrebna je osobito:

1. ako se namjerava otuđiti poduzeće ili neki pogon, robno skladište u cjelini, nekretnina, udio dužnika u nekom drugom poduzeću koje treba služiti uspostavljanju trajne veze s tim poduzećem ili pravo na povremena primanja
2. ako se namjerava uzeti zajam kojim bi stečajna masa bila znatno opterećena
3. ako se namjerava pokrenuti ili preuzeti parnica znatne vrijednosti predmeta spora, ako se preuzimanje takve parnice namjerava odbiti ili se radi rješavanja ili izbjegavanja takve parnice namjerava sklopiti nagodba ili ugovor o izabranom sudu
4. ako se odvjetniku namjerava izdati punomoć za zastupanje u upravnom ili sudskom postupku
5. ako stečajni upravitelj namjerava sklopiti ili nastaviti ugovor o zakupu na rok dulji od šest mjeseci.

Ako odbor vjerovnika nije osnovan, suglasnost daje skupština vjerovnika. Ako stečajni upravitelj otuđi imovinu bez ove suglasnosti, takvo je otuđenje imovine valjano, no može se pobijati po općim pravilima za pobijanje pravnih radnji, a za stečajnog je upravitelja to razlog za razrješenje zbog neurednog obnašanja dužnosti.²⁹

Odbor vjerovnika može odrediti gdje će se i pod kojim uvjetima novac, vrijednosni papiri ili dragocjenosti pohraniti ili uložiti. Ako je odbor vjerovnika osnovan, stečajni upravitelj ima pravo pohranjeni ili uloženi novac, vrijednosne papire ili dragocjenosti preuzeti samo ako priznanicu supotpíše i jedan od članova odbora vjerovnika.³⁰

Odbor vjerovnika ima i važnu ulogu prilikom dioba, odnosno namirenja vjerovnika. Tako on određuje, na prijedlog stečajnoga upravitelja, visinu dijela koji se isplaćuje. Ako odbor nije osnovan, visinu dijela određuje sud. Naime, namirenje stečajnih vjerovnika provodi se kroz diobe u skladu s pritjecanjem gotovinskih sredstava. U svakom stečajnom postupku moguće je više djelomičnih dioba, tako da se do zaključenja stečajnog postupka ne zna točno koliko će se koji vjerovnik namiriti u tom stečajnom postupku. Uz to što odbor vjerovnika određuje visinu dijela unovčene imovine koji će se raspodijeliti na stečajne vjerovnike, nakon sastavljanja diobnog popisa stečajni upravitelj dužan je pribaviti suglasnost odbora vjerovnika za diobu, a ako on nije osnovan, onda je dužan pribaviti suglasnost suda.

Stečajni upravitelj dužan je na propisanom obrascu podnositi pisana izvješća o tijeku stečajnog postupka i o stanju stečajne mase, i to najmanje jedanput u tri mjeseca. Ta će se izvješća objaviti na mrežnoj stranici *e-Oglasna ploča sudova* bez odgode. Podaci koji se traže u obrascu su okvirni pa se od stečajnog upravitelja mogu tražiti dopune tog izvještaja kao i dostavljanje određenih dokumenata poput izvještaja o promjenama na računu dužnika, ugovora o prodaji imovine, računa vezanih uz troškove stečajnog postupka i dr.

Slijedom navedenog, nepoštivanje navedenih pravila može biti razlog za razrješenje zbog neurednog obnašanja dužnosti stečajnog upravitelja. Upravo je zbog brojnih potencijalnih razloga za razrješenje propisana obveza suda da prije donošenja odluke o razrješenju sasluša stečajnog upravitelja.

Protiv rješenja o razrješenju stečajni upravitelj nema pravo na žalbu, već to pravo imaju samo stečajni vjerovnici. Pored toga, rješenjem o razrješenju, razriješenom stečajnom upravitelju može se naložiti vraćanje onoga što je tijekom postupka primio, a osobito će se tako postupiti ako stečajni upravitelj odbije izvršiti nalog suda u vezi s predajom dužnosti, ako odbije ili nepotrebno odugovlači predaju dužnikove dokumentacije ili ako ne postupi po nalogu suda za dostavu izvješća o određenim pitanjima. U ovom slučaju sud razriješenog stečajnog upravitelja može kazniti i novčanom kaznom do 10.000,00 kn.

Mogućnost razrješenja stečajnih upravitelja u tijeku postupka te njihova nemogućnost opstruiranja te odluke i odugovlačenja s predavanjem dužnosti snažan su instrument koji omogućuje sudu znatnu kontrolu u tijeku stečajnog postupka. Posebno je važno pravilo da se stečajni upravitelj koji je razriješen u više od dva stečajna postupka u roku od tri godine briše s liste stečajnih upravitelja i dok ne prođu tri godine od dana brisanja i ponovno ne položi ispit za stečajnog upravitelja, ne može se ponovno upisati na listu stečajnih upravitelja.

Zajedno s rješenjem o razrješenju stečajnog upravitelja, sud će donijeti rješenje o imenovanju novog stečajnog upravitelja i to uz primjenu istih pravila kao i kod prvog imenovanja stečajnog upravitelja. Na prvom sljedećem ili kojem kasnijem ročištu skupština vjerovnika može izabrati neku drugu osobu za stečajnog upravitelja.

Nadalje, sud može razriješenom stečajnom upravitelju rješenjem naložiti vraćanje onoga što je tijekom postupka primio, osobito ako odbije ispuniti nalog suda u vezi s predajom dužnosti, ako odbije ili nepotrebno odgađa predaju dokumentacije ili ako ne postupi prema nalogu suda za dostavu izvješća o određenim pitanjima. Ako razriješeni stečajni upravitelj ne postupi sukladno nalogu suda, može se kazniti novčanom kaznom do 10.000,00 kuna, a i to je razlog za brisanje s liste stečajnih upravitelja neovisno o broju stečajnih postupaka u kojima je razriješen.

Iz sudske prakse:

1. Prvostupanjski sud razriješio je dužnosti stečajnog upravitelja Š.R. zbog sumnji u njegovu podobnost za vođenje ovog stečajnog postupka (čl. 91. Stečajnog zakona, „Narodne novine“ broj 71/15; dalje: SZ). Prvostupanjski sud je utvrdio da je Š. R. u R.S.i oduzeta licenca zbog počinjenja kaznenog djela za koje je pravomoćno osuđen. Primjenom odredbe čl. 84. SZ-a prvostupanjski sud je imenovao novog stečajnog upravitelja.

Protiv ovog rješenja razriješeni stečajni upravitelj Š.R. podnio je žalbu, navodeći da ne postoje razlozi za njegovo razrješenje.

Žalba razriješenog stečajnog upravitelja Š.R. iz Zagreba nije dopuštena.

Odredbom čl. 91. st. 4. SZ-a propisano je da protiv rješenja o razrješenju stečajnog upravitelja pravo na žalbu imaju samo stečajni vjerovnici. Prema tome, ranije razriješeni stečajni upravitelj Š.R. nema pravo na žalbu protiv pobijanog rješenja.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-540/17 od 15. 2. 2017.

2. Ako se stečajni upravitelj nije pripremio za ispitno ročište, a zbog toga prijavljene tražbine nisu mogle biti ispitane, ispunjen je zakonski uvjet za razrješenje zbog neuspješnog obavljanja dužnosti

Ovaj je sud suglasan s tim da se stečajni upravitelj nije pripremio za ispitno ročište i da je postojao opravdan razlog za

razrješenje. Naime, na temelju takvog ponašanja stečajnog upravitelja, stečajno vijeće je moglo donijeti ocjenu o tome da on svoju dužnosti ne obavlja uspješno, odnosno da postoje važni razlozi za njegovo razrješenje u smislu čl. 27. st. 2. SZ-a.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-5904/01, od 4. 12. 2001.

3. Nakon što je sud u više navrata pozivao stečajnog upravitelja na dostavu dokumentacije, uočio je određena neslaganja između podataka iz izvještaja stečajnog upravitelja s podacima iz bruto bilance. Tako su neki troškovi u izvješću stečajnog upravitelja prikazani u većem iznosu od onih navedenih u bilanci (režijski troškovi, troškovi za neto plaće), a s druge strane, neki su troškovi u izvješćima prikazani u manjim iznosima od podataka prikazanim u bilanci (nagrada stečajnom upravitelju, troškovi osiguranja stečajno upravitelja i imovine stečajnog dužnika). Uz navedeno, pod rubrikom ostalih sudskih troškova, stečajni upravitelj je mjesečno prikazao trošak u iznosu od 2.000,00 kn, a takve stavke u bruto bilanci nema. Uz navedeno, on je sklopio ugovor o zakupu poslovnog prostora koji ne definira poslovni prostor, a niti su računi pravilno ispostavljeni.

Stečajni vjerovnik u žalbi potpuno promašeno ukazuje na propust stečajne sutkinje omogućiti stečajnom upravitelju očitovati se o tim nejasnoćama, jer ga je pozvala i omogućila obrazložiti uočene nejasnoće. Nadalje, stečajni vjerovnik u žalbi pravilno utvrđuje da je stečajna sutkinja, ako joj nešto nije bilo jasno, trebala pitati stečajnog upravitelja. Stečajna sutkinja je upravo tako i postupila, ali stečajni upravitelj na precizna pitanja nije znao odgovore.

Naime, stečajni upravitelj, pozvan od suda na izjašnjenje o nejasnoćama i neslaganjima, uopće nije bio u stanju dati osnovna objašnjenja, i to vezano za isprave koje je osobno sastavljao. Stečajna sutkinja postavljala je stečajnom upravitelju niz preciznih, unaprijed pripremljenih pitanja, nakon što je proučila njegova izvješća i bruto bilancu, a žalbeni navodi o tome kako upravo zbog toga što su pitanja bila precizna i unaprijed pripremljena stečajni upravitelj nije imao mogućnost pripreme odgovora, nisu osnovni. Naime, ako je potreban minimum osnovnog znanja da se utvrdi kako podaci iskazani u bruto bilanci i mjesečnim izvještajima ne korespondiraju (na što žalitelj izričito upućuje u žalbi), što stečajni upravitelj nije bio u stanju obrazložiti, već dovoljno ukazuje na postojanje važnog razloga za njegovo razrješenje.(...)

U konkretnom slučaju, iznošenjem zaključka o nesuglasju između podataka iz izvješća stečajnog upravitelja s podacima iz bruto bilance kao i zaključka o ispostavljanju računa suprotno ugovoru o zakupu, uzimajući u obzir nesposobnost i nesprijetnost stečajnog upravitelja odgovarati stečajnoj sutkinji na konkretna pitanja vezana za te nejasnoće, prvostupanjski sud je pravilno zaključio o postojanju važnih razloga za njegovo razrješenje.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-4491/08 od 23. 12. 2008.

4. Dakle, prema izričitoj odredbi čl. 91. st. 3. SZ-a obveza je suda da prije nego što donese odluku o razrješenju dužnosti stečajnog upravitelja, bilo po službenoj dužnosti ili na zahtjev odbora vjerovnika ili skupštine vjerovnika, omogućiti stečajnom upravitelju da se o tome očituje. Samo iznimno sud može postupiti drugačije tj. samo u onom slučaju kada za to postoje naročito opravdani razlozi.

Prvostupanjski sud nije tako postupio.

Obrazloženje pobijanog rješenja ne sadrži podatke o tome da je sud prije nego što je donio predmetno rješenje omogućio stečajnom upravitelju da se o tome očituje. Ni u spisu nema podataka da je tako postupio, niti obrazloženje sadrži razloge ispitivanjem kojih bi se moglo utvrditi da su postojali eventualno važni razlozi zbog kojih bi sud mogao postupiti drugačije, tj. da odluči o razrješenju stečajnog upravitelja bez njegovog očitovanja.

Kako u konkretnom slučaju prvostupanjski sud nije primijenio obvezujuću normu materijalnog prava iz čl. 91. st. 3. SZ-a i nije za to naveo nikakve razloge pobijano se rješenje ne može ispitati jer nema razloga o odlučnim činjenicama čime je u postupanju prvostupanjskog suda počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP-a. (...)

Ako smatra da postoje razlozi zbog kojih stečajni upravitelj ne obavlja uspješno svoju dužnost i da ga treba razriješiti,

prije nego što o tome donese odluku, postupit će sukladno odredbi čl. 91. st. 3. SZ-a i omogućiti stečajnom upravitelju da se o tome očituje, a ako mu tu mogućnost ne da obrazložiti će važne razloge za to.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-2251/2017 od 12. 4. 2017.

5. Odredbom čl. 91. st. 4. SZ-a propisano je da protiv rješenja o razrješenju stečajnog upravitelja pravo na žalbu imaju samo stečajni vjerovnici. Prema tome, ranije razriješeni stečajni upravitelj J. L. nema pravo na žalbu protiv odluka iz točke V. i VI. pobijanog rješenja.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-6889/2016 od 30. 11. 2016.

6. Prvostupanjskim rješenjem odbačen je zahtjev ranijeg zastupnika po zakonu stečajnog dužnika za razrješenje stečajnog upravitelja dužnosti zbog neurednog ispunjenja preuzetih obveza.(...)

Pravilno je primijenjeno i materijalno pravo na kojem sud temelji svoju odluku i ocjenu da je zahtjev ranijeg zastupnika stečajnog dužnika nedopušten.

Naime, sukladno čl. 91. st. 2. SZ-a sud može po službenoj dužnosti ili na zahtjev odbora vjerovnika ili skupštine vjerovnika razriješiti stečajnoga upravitelja i prije isteka roka na koji je imenovan ako svoju dužnost ne obavlja uspješno ili iz drugih važnih razloga, osobito ako ne postupa po nalogu suda.

Tako sud ne može postupati na zahtjev ranijeg zastupnika stečajnog dužnika, ne samo zbog toga što tijekom stečajnog postupka nema ovlast nadzirati rad stečajnog upravitelja, već i zbog toga što nakon otvaranja stečajnog postupka prestaju prava i obaveze tijela dužnika pravne osobe (arg. čl. 88. st. 1. SZ-a).

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-1534/2017 od 9. 3. 2017.

7. Stoga se čl. 91. st. 7. SZ-a koji govori o izricanju novčane kazne zbog nepostupanja po nalogu suda iz čl. 91. st. 6. SZ-a, odnosi isključivo na slučaj kada razriješeni stečajni upravitelj ne bi, po nalogu suda, vratio primljene novčane iznose. Dakle, u konkretnom je slučaju prvostupanjski sud mogao samo naložiti razriješenom upravitelju da vrati do sada primljene iznose, a tek ako bi se isti oglašio na takav nalog, mogao mu je izreći novčanu kaznu iz čl. 91. st. 7. SZ-a.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-4316/17 od 11. 7. 2017.

8. Sud je razriješio stečajnog upravitelja P.F., koji je imenovan za stečajnog upravitelja u ovom stečajnom postupku rješenjem poslovni broj St-942/16 od 7. rujna 2016., pozivom na odredbu članka 90. stavak 2., članka 91. stavak 2. i članka 89. stavak 2. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15; u daljnjem tekstu: SZ). Naime, stečajni upravitelj nije sudu dostavio pisano izvješće na propisanom obrascu o tijeku stečajnog postupka i stanju stečajne mase nakon ispitnog i izvještajnog ročišta održanog 24. studenog 2016., a niti je dostavio sudu i vjerovnicima nalaz i mišljenje sukladno odluci Skupštine vjerovnika, nije sud niti vjerovnike obavijestio koje je radnje poduzeo, koje je vještake angažirao, a kako se radi o predmetu s velikim brojem radnika, velikom imovinom i potraživanjima, postupanje stečajnog upravitelja nije odgovarajuće i vodi odugovlačenju postupka. Sud je stoga ocijenio da nije bilo potrebno niti razriješenom upravitelju omogućiti da se očituje sukladno odredbi članka 91. stavak 3. SZ-a.

Protiv rješenja o razrješenju stečajnog upravitelja žalbu su podnijeli vjerovnici, radnici J.B. i drugi, navedeni u uvodnom dijelu ovog rješenja. Ističu da je suprotno razlozima iz pobijanog rješenja stečajni upravitelj P.F. radnike informirao o stanju stečajnog postupka i poslovima u vezi s provođenjem financijskog vještačenja, da je održao sastanke s predstavnicima radnika u siječnju i ožujku 2017. i da su radnici primili primjerak izvješća na propisanom obrascu o tijeku stečajnog postupka i o stanju stečajne mase datirano s 23. veljače 2017. Također ističu da uvidom u dokumentaciju stečajnog dužnika proizlazi da je isto izvješće zaprimljeno kod stečajnog dužnika 27. veljače 2017., a da je stečajni upravitelj dostavio i dokaz o slanju izvješća Trgovačkom sudu u Zadru, Stalnoj službi u Šibeniku putem Hrvatske pošte 23. veljače 2017. Iz izvješća stečajnog upravitelja proizlazi da je problem u nedostatku financijsko-knjigovodstvene dokumentacije dužnika za sastavljanje nalaza i mišljenja vještaka, a izvješće sadrži detaljan opis aktivnosti koje je stečajni upravitelj poduzeo prije ispitnog izvještajnog ročišta, kao i popis vještaka koje je nakon pristiglih ponuda angažirao na poslovima procjene imovine stečajnog dužnika. Kako smatraju da je sud pogrešno i nepotpuno utvrdio

činjenično stanje, a slijedom toga je i pogrešno primijenio materijalno pravo, ističe da nisu ispunjeni zakonski uvjeti za razrješenje stečajnog upravitelja....

Iz spisa proizlazi da je u ovom stečajnom postupku ispitno izvještajno ročište održao 24. studenog 2016., te je na izvještajnom ročištu stečajnom upravitelju naloženo u roku od tri mjeseca dostaviti sudu i vjerovnicima nalaz i mišljenje vještaka ekonomsko-pravne struke, koji će napraviti detaljnu analizu s obzirom na navode iz podneska radnika stečajnog dužnika od 22. studenog 2016., kako bi se u roku od tri mjeseca mogla zakazati nova Skupština vjerovnika. Između ostalog, trebalo je, procijeniti imovinu dužnika.

Suprotno navodima iz žalbe u stečajnom spisu se nakon ispitnog i izvještajnog ročišta ne nalazi nikakvo izvješće stečajnog upravitelja u smislu odluka koje su donijete na Skupštini vjerovnika 24. studenog 2016. Izvješće koje je kod dužnika prema prilogu žalbe zaprimljeno 27. veljače 2017., nije zaprimljeno u sudskom spisu, pa ostaju nedokazani žalbeni navodi o tome da je stečajni upravitelj sudu u propisanom roku dostavio izvješće o tijeku stečajnog postupka i o stanju stečajne mase na propisanom obrascu sukladno Pravilniku o sadržaju i obliku obrasca na kojima se podnose podnesci u predstečajnom i stečajnom postupku („Narodne novine“ broj 107/15).

Iz navedenog proizlazi da je pravilna odluka prvostupanjskog suda o razrješenju stečajnog upravitelja po službenoj dužnosti i bez da se stečajnom upravitelju omogućilo očitovanje sukladno odredbi članka 91. stavak 2. i 3. SZ-a.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-2707/2017 od 10. 5. 2017.

9. Prvostupanjskim rješenjem odlučeno je da se G.P.-Š., razrješava dužnosti stečajne upraviteljice u stečajnom postupku nad dužnikom A. d.o.o. (točka I. izreke), da se za stečajnog upravitelja imenuje A. K., da je ranija stečajna upraviteljica G.P.-Š. dužna izvršiti predaju svoje dužnosti novom stečajnom upravitelju u roku od 3 dana, od dana primitka toga rješenja (točka III. izreke) te je naloženo ranijoj stečajnoj upraviteljici G. P.-Š. u roku od 3 dana od dana primitka toga rješenja vratiti u stečajnu masu iznos od 160.951,37 kn bruto koji joj je isplaćen na ime konačne nagrade u tom stečajnom postupku te iznos od 3.500,00 kn neto koji joj je isplaćen za poslove obavljene u prethodnom postupku (točka IV. izreke). .....

U konkretnom slučaju žalitelj nije stečajni vjerovnik pa ovaj sud utvrđuje da žalbu protiv odluke o razrješenju stečajne upraviteljice G.P.-Š. nije podnijela osoba ovlaštena za podnošenje žalbe već sama razrješena stečajna upraviteljica. Osim toga, žaliteljica nema pravni interes za podnošenje žalbe protiv odluke o imenovanju drugoga stečajnoga upravitelja u osobi A.K. iz Rijeke. ...

Prema stanju spisa proizlazi da je žaliteljica na ročištu 23. svibnja 2017. dala izjavu o tome da je iznos kojim je prema rješenju prvostupanjskog suda poslovni broj St-76/14-108 od 17. svibnja 2017. trebao biti namiren vjerovnik S. d.o.o. u stečaju, umjesto navedenom vjerovniku isplatila njegovim osnivačima. Stoga neosnovano u žalbi navodi da ta njezina izjava ne predstavlja dokaz na kojem se može temeljiti odluka.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ- 3754/2017 od 13. 6. 2017.

10. Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je prvostupanjski sud po službenoj dužnosti razriješio stečajnog upravitelja I.P. dužnosti i prije isteka roka iz čl. 91. st. 1. SZ-a jer je ocijenio da svoju dužnost ne obavlja uspješno, prethodno mu omogućivši da se o tome očituje. Prvostupanjskog sud je utvrdio da se radi o neurednom, nesavjesnom te u suprotnosti s odredbama Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15), obavljanju dužnosti stečajnog upravitelja (u bitnom o nepotpunim, dijelom netočnim, dijelom neobrazloženim razlozima osporavanja pojedinih tražbina u dostavljenim tablicama prije ispitnog ročišta i zbog toga odgode ispitnog ročišta, dvostrukom priznanju istih tražbina, neusklađenom priznanju tražbina s predstečajnom nagodbom, nepravodobnom dostavljanju izvješća - sve pobliže opisano u obrazloženju pobijanog rješenja), koje postupanje je ocijenio razlozima koji opravdavaju razrješenje stečajnog upravitelja sukladno odredbi čl. 91. st. 2. SZ-a. Umjesto razriješenog stečajnog upravitelja imenovao je drugog stečajnog upravitelja (čl. 91. st. 8. SZ-a). ...

Žalitelj navodima u žalbi nije ničim doveo u pitanje opravdanost razloga kojima se prvostupanjski sud rukovodio donoseći pobijano rješenje. Žalitelj neosnovano smatra da će promjenom stečajnog upravitelja postupak biti vraćen na

početak. Upravo suprotno, za očekivati je da će se postupak nastaviti dinamikom i na način predviđen zakonom. Pitanje u kojoj mjeri će se namiriti vjerovnici, osim o vrijednosti stečajne mase, upravo ovisi o pravilnom ispitivanju tražbina te dinamici vođenja samog postupka.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-4058/2017 od 12.7.2017.

11. Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je prvostupanjski sud po službenoj dužnosti razriješio stečajnog upravitelja Z.B. dužnosti i prije isteka roka iz čl. 91. st. 1. SZ-a jer je ocijenio da svoju dužnost ne obavlja uspješno, prethodno mu omogućivši da se o tome očituje. Prvostupanjski sud je ocijenio opravdanim razlogom za razrješenje to što se stečajni upravitelj nije držao zakonom propisanih rokove u kojima je prije ispitnog i izvještajnog ročišta bio dužan dostaviti tablice prijavljenih tražbina, prijave tražbina, popis imovine i obveza, izvješće o gospodarskom stanju i na taj način onemogućio održavanje ispitnog i izvještajnog ročišta. Razlog kojim je stečajni upravitelj pokušao opravdati kašnjenje (da nije imao dovoljno vremena jer nije mogao stupiti u kontakt s ranijim prokuristom koji se iz Nizozemske vratio tek u mjesecu rujnu) po ocjeni prvostupanjskog suda nije razlog koji bi opravdao nepoštivanje strogih zakonskih rokova. Stoga je primjenom odredbe čl. 91. st. 2. SZ-a donio pobijano rješenje.

Žalitelj navodima u žalbi nije doveo u pitanje opravdanost razloga kojima se prvostupanjski sud rukovodio donoseći pobijano rješenje. U stečajnom postupku sud je dužan postupati hitno (čl. 11. st. 2. SZ-a). Svi sudionici stečajnog postupka dužni su pridržavati se zakonom propisanih rokova pa tako i stečajni upravitelj čiji rad nadzire sud (čl. 90. st. 1.). S obzirom na zakonom propisana vremenska ograničenja, dužnost je suda onemogućiti, odnosno spriječiti svako odugovlačenje odluka osobito kada je u pitanju rani stadij stečajnog postupka (prvo izvještajno ročište) jer upravo na tom ročištu vjerovnici donose ključne odluke o kojima ovisi ostvarenje ciljeva samog stečajnog postupka. Stečajni upravitelj je svojim neopravdanim zakašnjenjem (jer nemogućnost stupanja u kontakt s ranijim zastupnikom po zakonu ne može se smatrati opravdanim razlogom za kašnjenje u obavljanju zakonom propisanih dužnosti) onemogućilo održavanje prvog izvještajnog ročišta, odnosno njegovu odgodu. Stoga žalitelj nije u pravu kada smatra da to nije važan razlog za razrješenje u smislu odredbe čl. 91. st. 2. SZ-a.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-6355/2017 od 18. 10. 2017.

12. Iz dostavljenog dijela spisa u bitnom proizlazi da razriješeni stečajni upravitelj nije postupio po nalogu suda iz zaključka od 1. lipnja 2017. (kojim mu je naloženo očitovati se o osnovanosti i visini troškova te dokumentirati troškove), a niti je postupio po nalogu suda iz zaključaka od 2. ožujka 2017. i 17. svibnja 2017. (kojim mu je naloženo predati dužnost i poslovnu dokumentaciju novoimenovanoj stečajnoj upraviteljici).....

Budući da razriješeni stečajni upravitelj nije postupio po nalogu suda u svezi s predajom dužnosti, nije postupio ni po nalogu suda u svezi s predajom poslovne dokumentacije dužnika, a niti je postupio po nalogu suda za dostavu izvješća o isplaćenim troškovima (s dokumentacijom), što žalitelj niti ne osporava, pravilno je i zakonito prvostupanjski sud u konkretnom slučaju pobijanim rješenjem naložio razriješenom stečajnom upravitelju vraćanje onoga što je tijekom postupka primio u iznosu od 81.984,67 kn sukladno odredbi čl. 91. st. 6. SZ/15, uz upozorenje na posljedice iz čl. 91. st. 7. SZ/15.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-6015/17 od 5. 10. 2017.

13. Podnositelj zahtjeva za razrješenje stečajnog upravitelja, odnosno žalitelj, izlučni je vjerovnik koji na temelju svojeg stvarnog ili obveznog prava može tražiti da se neki predmet (stvar ili pravo) izdvoji iz stečajne mase, no svoja prava ostvaruje izvan stečajnog postupka, u kojem nije ovlašten sudjelovati sa nikakvim zahtjevima, pa tako ni tražiti razrješenje ili imenovanje stečajnog upravitelja.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-2017/2017 od 29. 3. 2017.

14. Prema stanju spisa proizlazi, a to potvrđuje i razriješeni stečajni upravitelj žalbenim navodima, da je tijekom stečajnog postupka stečajni dužnik terećen i troškovima neto nagrade za rad stečajnom upravitelju P. M. u ukupnom iznosu od 290.000,00 kn. Razriješeni stečajni upravitelj ne spori da je nagrada isplaćivana na njegov račun, bez rješenja suda kojim bi bila određena nagrada, odnosno odobrena isplata. Isplatu tog novčanog iznosa vršio je sam stečajni

upravitelj iz stečajne mase stečajnog dužnika, bez odgovarajućih rješenja suda.... Prvostupanjski je sud ocijenio da je isplata nagrade stečajnom upravitelju za rad u stečajnom postupku, i to bez sudske odluke opravdani razlog za donošenje odluke u skladu s odredbom članka 27. stavka 6. SZ/96 (istovjetna odredbi članka 91. stavka 6. SZ/15), koju prihvaća i ovaj sud.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-7637/17 od 9. 1. 2018.

15. Iz spisa proizlazi da je rješenje o otvaranju ovoga stečajnog postupka od 2. studenoga 2018. objavljeno na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova, istoga dana, pa je doista rok za prijavu tražbina od 30 dana (iz čl. 54. st. 3. SZ-a) istekao 10. prosinca 2018., primjenom odredaba čl. 12. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17) koje se, po čl. 441. st. 2. tog Zakona, primjenjuju i na postupke u tijeku. Tim rješenjem su, sukladno odredbama čl. 55. st. 1. SZ-a, ispitno i izvještajno ročište zakazani za 1. veljače 2019.

Iz spisa proizlazi i da je stečajna upraviteljica M.Z. 16. siječnja 2019. poslala preporučenom poštom prvostupanjskom sudu (nepotpuno) izvješće o gospodarskom položaju dužnika i njegovim uzrocima, da je navedeno izvješće fizički zaprimljeno na prvostupanjskom sudu 22. siječnja 2019. i da je 23. siječnja 2019. objavljeno na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Nadalje, tablice iz čl. 174. SZ-a dostavila je prvostupanjskom sudu elektroničkom poštom 24. siječnja 2019. te su one istoga dana objavljene na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Iz navedenog bi proizlazilo da je stečajna upraviteljica dostavila navedene isprave u rokovima iz čl. 174. st. 4. SZ-a i čl. 227. st. 1. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17) koja se odredba, po čl. 441. st. 2. toga Zakona, također primjenjuje i na postupke u tijeku.

No, nakon toga je navedena stečajna upraviteljica zakašnjelo, 25. siječnja 2019., dostavila dopunu izvješća o gospodarskom položaju dužnika i njegovim uzrocima, da bi 29. siječnja 2019. predložila odgodu ispitnog i izvještajnog ročišta za minimalno 30 dana navodeći, između ostalog, da je rok za dostavu prijave tražbina vjerovnicima istekao 3. siječnja 2019. te da je stoga rok od 27 dana (do održavanja ispitnog i izvještajnog ročišta) izrazito premali rok u kojem je moguće kvalitetno i sveobuhvatno ispitati zaprimljene prijave tražbina te utvrditi imovinu i obveze stečajnog dužnika, da „stari“ Stečajni zakon dopušta podnošenje prijave tražbina i nakon isteka dodijeljenog roka te da joj je potrebno dodatno vrijeme kako bi pravilno ispitala prijavljene tražbine. ....

Stoga je prvostupanjski sud, pravilnom primjenom odredaba čl. 27. SZ-a, razriješio stečajnu upraviteljicu M.Z. zbog sljedećih razloga, jer je:

- netočno da je imala samo 27 dana za utvrđenje imovine stečajnog dužnika budući da je tu imovinu mogla početi utvrđivati već od primitka rješenja o otvaranju stečajnog postupka, 10. studenog 2018., što uostalom i vjerovnici C. d.o.o. i K. d.o.o., navode u žalbi,
- netočno i da je imala samo 27 dana za ispitivanje zaprimljenih prijave tražbina budući da je rok za prijavu tražbinu istekao 10. prosinca 2018. (a ne 3. siječnja 2019.) i budući da na ispitnom ročištu od 1. veljače 2019. nije morala ispitati tražbine prijavljene nakon isteka roka, imajući u vidu da je navedeno mogla učiniti i na jednom ili više posebnih ispitnih ročišta (čl. 176. st. 2. SZ-a),
- zakašnjelo, 25. siječnja 2019., dostavila potpuno izvješće o gospodarskom položaju dužnika i njegovim uzrocima budući da je navedeno bila dužna učiniti najkasnije 15 dana prije izvještajnog ročišta (čl. 227. st. 1. Stečajnog zakona - „Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17),
- zakašnjelo, 31. siječnja 2019., dostavila potpune tablice iz čl. 174. SZ-a, na koje se poziva žalitelj Kanaan d.o.o., budući da je navedeno bila dužna učiniti najkasnije osam dana prije održavanja ispitnog ročišta (čl. 174. st. 4. SZ-a),
- zakašnjelo, 29. siječnja 2019., i protivno odredbama čl. 55. st. 1. t. 1. i 2. SZ-a, predložila odgodu ispitnog i izvještajnog ročišta od 1. veljače 2019. za minimalno 30 dana, budući da je zakonski rok za održavanje ispitnog ročišta isticao 10. veljače 2019., a za održavanje izvještajnog ročišta 25. veljače 2019.

S potonjim u vezi valja dodati i da je točno da se ovdje radi o složenom stečajnom postupku s velikim brojem vjerovnika,

visokim iznosima tražbina i imovinom znatnije vrijednosti te da je moguće da su postojale prepreke zbog kojih stečajna upraviteljica nije mogla poduzeti sve potrebne radnje u zakonskim rokovima. No, s tim u vezi je prvostupanjski sud jasno, logično i detaljno obrazložio kako ga je stečajna upraviteljica trebala o tome obavijestiti pravodobno, što nesporno nije učinila i što je stoga bio odlučni, i na zakonu osnovani, razlog donošenja pobijanog rješenja.

Nadalje, netočan je navod žalitelja K. d.o.o. da je tablica obrađenih tražbina predana sudu na vrijeme, kao konačna verzija stečajne upraviteljice, budući da je ta tablica predana sudu tek 31. siječnja 2019. pa je jasno da nije mogla biti objavljena na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u zakonom propisanom roku.

Neosnovano navedeni žalitelj drži i da je sud, prije donošenja pobijanog rješenja, trebao uputiti pisano upozorenje stečajnoj upraviteljici dok iz činjenice da je pobijano rješenje doneseno dva dana prije zakazanog ročišta koje je u konačnici zbog svih iznesenih razloga ipak moralo biti odgođeno, proizlazi i da su postojali važni razlozi za nedavanje mogućnosti očitovanja razriješenoj stečajnoj upraviteljici. Osim toga, stečajna upraviteljica se već u podnesku od 29. siječnja 2019. očitovala zašto nije postupala u zakonom propisanim rokovima te je prvostupanjski sud te razloge uzeo u obzir prilikom donošenja pobijanog rješenja.

Pogrešno je i shvaćanje žalitelja da je kod donošenja pobijanog rješenja trebalo konzultirati skupštinu vjerovnika. Naime, zajedno s rješenjem o razrješenju stečajnog upravitelja stečajni će sudac donijeti rješenje o imenovanju novoga stečajnog upravitelja. Na prvom narednom ili kojem kasnijem ročištu skupština vjerovnika može izabrati neku drugu osobu za stečajnog upravitelja, pri čemu će se odgovarajuće primijeniti odredbe članka 23. ovoga Zakona (čl. 27. st. 8. SZ-a). Dakle, skupština vjerovnika može u nastavku postupka izabrati za stečajnog upravitelja koga hoće (uz uvjet poštivanja mjerodavnih odredaba Stečajnog zakona).

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-351/19 od 2. 4. 2019.

16. Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je sud donio predmetno rješenje na temelju odredbe članka 91. stavka 2. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15; dalje: SZ/15), jer je ocijenio da stečajni upravitelj Z.K. ne obavlja svoju dužnost uredno i u skladu s odredbama Stečajnog zakona, budući da je bez prethodnog donošenja rješenja suda o određivanju nagrade i naknade stvarnih troškova stečajnom upravitelju, izvršio s računa stečajnog dužnika određena plaćanja.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-3323/19, 22. 5. 2019.

17. U obrazloženju se navodi da je rješenjem tog suda B.D. iz Rijeke razriješen dužnosti stečajnog upravitelja u stečajnom postupku nad označenim dužnikom i to zbog nesavjesnog postupanja, s obzirom na to da je vršio isplate pozajmica drugim trgovačkim društvima u stečaju bez odobrenja skupštine vjerovnika (sukladno čl. 159. Stečajnog zakona - „Narodne novine“ broj: 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12) u iznosu od preko 70.000,00 kn te je novčana sredstva iz stečajne mase koristio radi kupnje stručne literature za osobne potrebe. Budući da je stečajni upravitelj razriješen zbog nesavjesnog postupanja i da je rješenje o njegovom razrješenju postalo pravomoćno 25. svibnja 2019., primjenom odredbe čl. 94. st. 7. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17; dalje: SZ/15) njegov zahtjev za isplatu nagrade je odbijen kao neosnovan.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, PŽ-4751/19 od 27. 8. 2019.

18. U obrazloženju se navodi da je rješenjem od 18. srpnja 2014. otvoren stečajni postupak nad dužnikom i da je za stečajnog upravitelja imenovana M.Z.; da je podneskom od 20. rujna 2018. stečajna upraviteljica dostavila sudu Završni račun s prijedlogom diobe i prijedlogom za obustavu i zaključenje stečajnog postupka u skladu s odredbom čl. 203. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17; dalje: SZ); da je sud zaključkom poslovnj broj St-132/2014-76 od 28. rujna 2018. pozvao stečajnog upravitelja, u roku od 15 dana od dostave zaključka, ispraviti, dopuniti odnosno oblikovati podnesak od 20. rujna 2018. u skladu s odredbama Stečajnog zakona i da je zaključak objavljen na e-Oglasnoj ploči suda; da stečajni upravitelj nije postupio po zaključku suda od 28. rujna 2018. te da je zaključkom suda od 30. studenoga 2018. koji je objavljen na e-Oglasnoj ploči suda naloženo stečajnoj upraviteljici, u roku od osam dana od dostave zaključka, očitovati se zašto nije postupila po zaključku suda poslovnj broj St-132/2014-76 od 28. rujna 2018. Kako stečajna upraviteljica nije postupila niti po jednom zaključku suda, prvostupanjski sud na temelju odredaba čl. 91.

st. 2. i st. 3. te čl. 84. SZ-a donosi pobijano rješenje.

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske PŽ-114/2019 od 6. 2. 2019.

9. ZAVRŠNE NAPOMENE

Odgovornost stečajnog upravitelja prilično je široka, no posebno su uređene tri situacije, i to odgovornost stečajnog upravitelja prema svim vjerovnicima, njegova odgovornost za štetu koju počinje njegovi radnici te odgovornost stečajnog upravitelja vjerovnicima stečajne mase za štetu koju su pretrpjeli zbog neispunjenja obveza koje je preuzeo stečajni upravitelj. Stečajni je upravitelj dužan naknaditi štetu svim sudionicima ako je skrivljeno povrijedio koju od svojih dužnosti, no on ne odgovara za štetu nastalu zbog radnje koju je odobrio sud, odnosno zbog radnje koju je poduzeo u ovrsi naloga ili upute suda, osim ako je odobrenje ili uputu isposlovao na prijevaran način. Dakle u ovom je slučaju riječ o odštetnoj odgovornosti stečajnog upravitelja za skrivljenu štetu ako je povrijedio koju od svojih obveza prema sudionicima stečajnog postupka. Vjerovnici stoga u odštetnoj parnici moraju dokazati i krivnju stečajnog upravitelja. Slijedom navedenog, sama činjenica da je stečajni upravitelj razriješen zbog neurednog obnašanja dužnosti ne znači odmah da je isti dužan naknaditi štetu svim vjerovnicima, već je to dužan samo ako je on skrivljeno prouzročio štetu u konkretnom slučaju.

dr. sc. JELENA ČUVELJAK¹

1 sutkinja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske

2 M. Dika: Inoslvencijsko pravo, Zagreb, 1998., str. 34.

3 Te preporuke nisu obvezujuće, ali rijetki su slučajevi u kojima vjerovnici donesu odluke drugačije od onih koje su predložili stečajni upravitelji.

4 Narodne novine broj 71/15 i 104/17, dalje u tekstu: SZ

5 Stečajni postupak u pravilu znači kraj jednog poslovnog subjekta, a kada je isti imao veći broj djelatnika, onda je otvaranje i provođenje stečajnog postupka vezano uz osnovnu materijalnu egzistenciju tih djelatnika. Stoga je stečajni upravitelj izložen brojnim pritiscima, kako od tih djelatnika tako i od šire sredine koja je vezana uz određeni poslovni subjekt.

6 Vidi čl. 78. - 87. SZ

7 Narodne novine 104/2015

8 Narodne novine 106/15

9 Vidi čl. 9. SZ

10 U pojedinim su postupcima stečajni upravitelji tražili razrješenja navodeći da nisu obnovili police osiguranja, ali u vrijeme kada su tražili razrješenje, nalazili su se na listi stečajnih upravitelja.

11 Budući da su se događali slučajevi da je isti dan bilo i više odluka o imenovanju pa razrješenju stečajnih upravitelja, te odluke nisu uvijek ažurno provedene u sudskom registru pa u određenom broju slučajeva podaci o osobi stečajnog upravitelja iz sudskog registra nisu točni.

12 Stečajni upravitelj mora prvo utvrditi koje su tražbine prijavljene, potom stvarno ispitati osnovanost tih tražbina, a mora i utvrditi gospodarsko stanje dužnika za izvještajno ročište.

13 Autorica se pita što je s pokretnom imovinom dužnika i kolika je vjerojatnost da će ista biti pronađena nakon što je primjerice šesti stečajni upravitelj imenovan u konkretnom slučaju.

14 Stoga se nakon ove izmjene postavlja pitanje moraju li stečajni upravitelji kao predstavnici stečajnog dužnika ovršenika pred općinskim sudovima postavljati zahtjeve za naknadu štete zbog suđenja u razumnom roku, jer ih upravo višegodišnje unovčenje imovine pred općinskim sudovima sprječava u unovčenju imovine i zaključenju stečaja. Budući da su stečajni upravitelji ipak povjerenici suda, do sada nije bila praksa da se postavljaju takvi zahtjevi zbog suđenja u razumnom roku.

15 Vidi čl. 221. SZ-a

16 Nekretnine se obilaze, ako je to moguće s obzirom na sve okolnosti konkretnog slučaja.

17 Pri tome se u zapisnik s uvođenja stečajnog upravitelja u dužnost navode vrednije pokretnine dok se ostale navode opisno ili se prilaže posljednja inventurna lista dužnika.

18 U zapisnik se stavlja otisak svakog pečata koji je preuzet od dužnika.

19 Ili dva računa ako dužnik ima deviznih sredstava.

20 Pri tome se moraju izraditi i novi pečati stečajnog dužnika.

21 Ako su male mogućnosti naplate određene tražbine, treba procijeniti svrsishodnost pokretanja postupka prisilne naplate, zatim ako su sporne tražbine, a postoji mogućnost sklapanja nagodbe i sl.

22 Praksa je pokazala da Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje često nema podataka o ispravama koje se odnose na radnopravne statute osiguranika iako postoji zakonska obveza da se predmetni podaci uredno dostavljaju tom zavodu. Stoga stečajni upravitelji imaju dodatnu obvezu koju nije uvijek lako i moguće izvršiti s obzirom na to da je upitna vjerodostojnost podataka koji su mu na raspolaganju, a pri tome se ne postavlja pitanje odgovornosti osoba koje su te podatke morale dostavljati HZMO-u kao ni odgovornosti osoba koje su u Zavodu morale kontrolirati urednost i cjelovitost dostavljene dokumentacije.

23 Imovina opterećena razlučnim pravom prodaje se primjenom prisilnih propisa pa je primjena tih propisa obvezna, neovisno o tome što se u praksi već pokazalo da se imovina prodaje u bescjenje.

24 Vidi čl. 95. SZ-a

25 Zato što to ovisi o odluci vjerovnika kasnije u tijeku stečajnog postupka.

26 https://e-justice.europa.eu/content_insolvency-474-hr.do

27 Ako se stečajni upravitelj ne može izjasniti o prijavljenim tražbinama, to predstavlja opravdani razlog za razrješenje stečajnog upravitelja.

28 Hoće li u konkretnom stečajnom postupku postojati sve te diobe ovisi ponajprije o imovini stečajnog dužnika koja nije opterećena razlučnim pravima.

29 Vidi ograničenja iz čl. 232. i 233. SZ-a

30 Vidi čl. 220. SZ-a